

LEVENDE Talen

JAARVERSLAG

2024



COLOFON

Vereniging van Leraren in Levende Talen
Joseph Haydnlaan 2a
3533 AE Utrecht
T 030 205 99 78
E bureau@levendetalen.nl
www.levendetalen.nl

Foto's (eerder gepubliceerd in LTM, jaargang 2024)

EDIA (p. 31)

Tom van Limpt (p. 6, 15, 16-0, 20, 22, 24, 33, 38)

Jurjen Poeles (p. 2, 16-b, 29, 34)

Anda van Riet (p. 10)

Vormgeving Maria Heikens

Printwerk Janssen Repro Nijmegen

Utrecht, maart 2025

Geachte lezer

Met veel genoegen introduceren we hier het jaarverslag 2024 van de Vereniging van Leraren in Levende Talen (kortweg: Levende Talen) en de secties van deze vereniging.

Vanaf september 2024 is het dagelijks bestuur van Levende Talen geheel vernieuwd. Ook is een nieuwe bureaumanager en ambtelijk secretaris aangetreden. Dit alles betekende voor de interne organisatie een nieuwe start met ook een zekere gewenningsperiode.

De activiteiten van de vereniging en haar secties gingen door. Daarover vindt u meer in de volgende hoofdstukken. De secties laten niet alleen zien wat zij in het afgelopen jaar hebben gedaan, maar ook wat hun ambities zijn voor de komende tijd.

Naast de verantwoording door het bestuur van de vereniging en de secties, treft u ook verslagen aan van de redacties van onze tijdschriften: het Levende Talen Magazine (LTM) en het Levende Talen Tijdschrift (LTT). Omdat Levende Talen ook een vakbond is, is er aparte aandacht voor juridische zaken.

We hopen dat dit jaarverslag een goede indruk geeft van de activiteiten van Levende Talen in 2024.

Namens het bestuur,

Jelle Kaldewaij, voorzitter



INHOUD

7

VERSLAG VAN HET BESTUUR VAN LEVENDE TALEN

De vereniging algemeen, Ledenbestand, Bestuur van de vereniging, Activiteiten en toekomstplannen

11

VERSLAG VAN DE SECTIES VAN LEVENDE TALEN

Arabisch
Chinees
Duits
Engels
Frans
Fries
Italiaans
Limburgs
Nederlands
Nederlandse Gebarentaal
Nedersaksisch
Papiaments
Russisch
Spaans
Turks

39

VERSLAG VAN DE DIENST JURIDISCHE BIJSTAND

40

VERSLAG VAN DE REDACTIES LTT & LTM

Levende Talen Tijdschrift
Levende Talen Magazine



VERSLAG VAN HET BESTUUR VAN LEVENDE TALEN

Algemeen

De Vereniging

De Vereniging van Leraren in Levende Talen (afgekort: Levende Talen) bestaat sinds 1911 en is in 2024 dus 113 jaar oud.

Levende Talen kent zestien secties. Hiermee zijn de volgende talen vertegenwoordigd: Arabisch, Chinees, Duits, Engels, Frans, Fries, Italiaans, Limburgs, Nederlands, Nederlandse Gebarentaal, Nedersaksisch, Papiaments, Pools, Russisch Spaans en Turks. De werkgroep Lerarenopleiders werkt sinds enkele jaren samen met de vereniging.

De doelen van de vereniging kunnen als volgt worden omschreven:

1. Het belang van talen en taalonderwijs onder de aandacht brengen.
2. De belangen van leraren in levende talen behartigen: zowel vakinhoudelijk als rechtspositioneel en arbeidsvoorwaardelijk.

Levende Talen is ook een vakbond en daartoe aangesloten bij de Federatie van Onderwijsvakorganisaties FvOv.

Ledenbestand

Leden van Levende Talen zijn voornamelijk taaldocenten in het primair, voorgezet en hoger onderwijs, het middelbaar beroepsonderwijs en de volwasseneducatie.

Op 1 januari 2025 waren er:

- 2.555 leden (binnenland), en 2 'gratis' leden
- 24 leden (buitenland) en 10 in de Nederlandse Caraïbische eilanden
- 655 student-leden in binnenland en 10 in buitenland
- 57 aspirant-leden
- 151 gepensioneerde leden
- 13 partnerleden
- 9 ereleden

Ten opzichte van het vorige jaar, zijn de aantallen leden licht gestegen, zoals uit de volgende grafiek is af te lezen.

In de tabel op pagina 8 zijn de leden vermeld die als eerste keus de desbetreffende sectie hebben opgegeven. Daarnaast kunnen leden een tweede sectie kiezen. In de jaarverslagen per sectie die hierna zijn opgenomen, zijn de aantallen van eerste en tweede leden vermeld. Van deze jaarverslagen ontbreekt het jaarverslag van Pools, dat 11 eerste en 6 tweede leden kende.

Bestuur van de vereniging

Het bestuur van de vereniging bestaat uit de voorzitters van de secties van de verenigingen en het dagelijks bestuur. De namen van de voorzitters van de secties zijn te vinden in de sectieverslagen.

Het dagelijks bestuur was aanvankelijk ad interim en bestond uit:

- Judith Richters, voorzitter
- Bregje Verbruggen, vicevoorzitter
- Carel van der Burg, penningmeester
- Jos Canton, secretaris

Zij werden in de loop van 2024 vervangen door:

- Jelle Kaldewaij, voorzitter vanaf 1 juli
 - Jibbe Heetveld, penningmeester vanaf 13 april
 - Hanneke Gerits, secretaris vanaf 13 september
- De positie van vicevoorzitter bleef vacant vanaf 13 april.

Bestuursvergaderingen, Algemene Ledenvergaderingen en commissies

Het hoofdbestuur vergaderde in 2024 vijf keer en wel op 15 januari, 19 maart, 22 mei, 5 november en 18 december. Ook was er een heidag op 22 juni.

Onderwerpen die ter sprake kwamen waren onder meer:

- vervanging van de leden van het dagelijks bestuur
- nieuwe examenprogramma's en eindtermen voor de Fries, Nederlands en de moderne vreemde talen
- het Congres Levende Talen (zie verderop)
- de noodzaak van een statutenwijziging en voorstellen daarvoor
- een beleidsplan voor 2025 -2029 en een jaarplan voor 2025
- voorbereidingen voor de Algemene Leden Vergaderingen

Leden per sectie

Sectie	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Arabisch	16	17	22	22	22	22	19	21
Chinees	52	58	55	58	56	58	52	54
Duits	557	568	556	502	492	479	452	447
Engels	637	643	601	583	584	604	579	595
Frans	818	808	756	694	664	642	604	629
Fries	29	29	32	36	33	37	39	39
Italiaans	21	21	18	16	21	20	18	23
Limburgs	0	30	30	24	20	18	18	17
Nederlands	1.133	1.193	1.173	1.126	1.195	1.263	1.270	1.337
Nederlandse Gebarentaal	39	46	45	43	44	45	49	51
Nedersaksisch	0	35	36	32	26	24	24	26
Papiaments	18	12	14	30	64	67	52	33
Pools	22	22	20	16	12	11	11	11
Russisch	44	38	32	30	35	36	40	36
Spaans	138	155	133	122	127	131	133	143
Turks	28	24	33	38	29	26	23	23
Zonder sectie								0
Totaal	3.552	3.699	3.556	3.372	3.424	3.478	3.383	3.485

Er werden twee Algemene Ledenvergaderingen (ALV's) gehouden. Op 13 april legde het bestuur verantwoording af over het gevoerde beleid en de financiën; ook hielden op die dag veel secties hun eigen ALV. Op 13 september was er een tweede ALV waarin afscheid genomen werd van een aantal bestuursleden en Hanneke Gerits benoemd werd tot secretaris van de vereniging.

Voor een goed verloop van de werkzaamheden van de vereniging zijn een aantal commissies actief.

De Commissie van Goede Diensten bleef in 2024 in dezelfde samenstelling: Jan Rijkers (voorzitter), Alessandra Corda, Christien van Gool en Marlise Kruishoop.

Tot Kascommissie werden benoemd: Marike Beier en Marlise Kruishoop.

De Financiële Commissie bestaat uit: Adde Woest en Daniel Gibb.

Het *Congres Levende Talen* werd voorbereid door Myrna Brouwer, Carel van der Burg, Hanneke Gerits, Mirjam Günther, Ivonne Lanza, Andrea Lutz en Ruti Vardi.

Activiteiten

Het behartigen van belangen van het taalonderwijs en taal-docenten leidde in 2024 tot diverse activiteiten, vergaderingen en ontmoetingen. We lichten hier drie thema's uit, die bijzondere aandacht vroegen.

1. Vernieuwing kerndoelen en examenprogramma's

Ook in 2024 vroeg de vernieuwing van kerndoelen en examenprogramma's, zoals die door SLO wordt georganiseerd, de nodige aandacht. In september 2024 werden de definitieve kerndoelen Nederlands opgeleverd en ook de conceptkerndoelen voor moderne vreemde talen. Daarnaast werden de conceptkerndoelen Nederlandse Gebarentaal in 2024 opgeleverd.

In september 2024 werden ook de conceptexamenprogramma's voor Arabisch, Chinees, Duits, Engels, Frans, Fries, Nederlands, Italiaans, Russisch, Spaans en Turks opgeleverd. Voor Arabisch, Chinees, Italiaans, Russisch, Spaans en Turks worden nog examenprogramma's ontwikkeld voor de variant 'elementair'. Concepten daarvan komen begin 2025 beschikbaar.



Levende Talen was vertegenwoordigd in de advieskring voor de kerndoelen. De desbetreffende secties van Levende Talen waren vertegenwoordigd in de advieskring voor de examenprogramma's Fries, moderne vreemde talen en Nederlands. Dit betekende dat er commentaar moest worden geleverd op tussenproducten en daartoe leraren in de betrokken vakken moesten worden geraadpleegd voor feedback. Hiertoe ontving Levende Talen subsidie van OCW.

In 2025 start de beproeving van de kerndoelen en van de examenprogramma's Chinees, Duits, Engels, Frans, Fries, Nederlands, Italiaans en Spaans. De talen Arabisch, Russisch en Turks starten in 2026. Over de betrokkenheid van Levende Talen daarbij is begin 2025 overleg.

2. Congres Levende Talen

Op vrijdag 8 november vond het jaarlijkse *Congres Levende Talen* plaats onder de titel *Begrijpen en begrepen worden. Talen in samenhang*. Deze trok veel belangstelling; alle beschikbare plaatsen (500) werden gevuld. Naast de opening door de voorzitter van de vereniging en een key-note door Gert Rijlaarsdam waren er 3 rondes workshops waarin de verschillende talen en diverse concrete suggesties voor didactische aanpakken, consequenties van de nieuwe kerndoelen en examenprogramma's

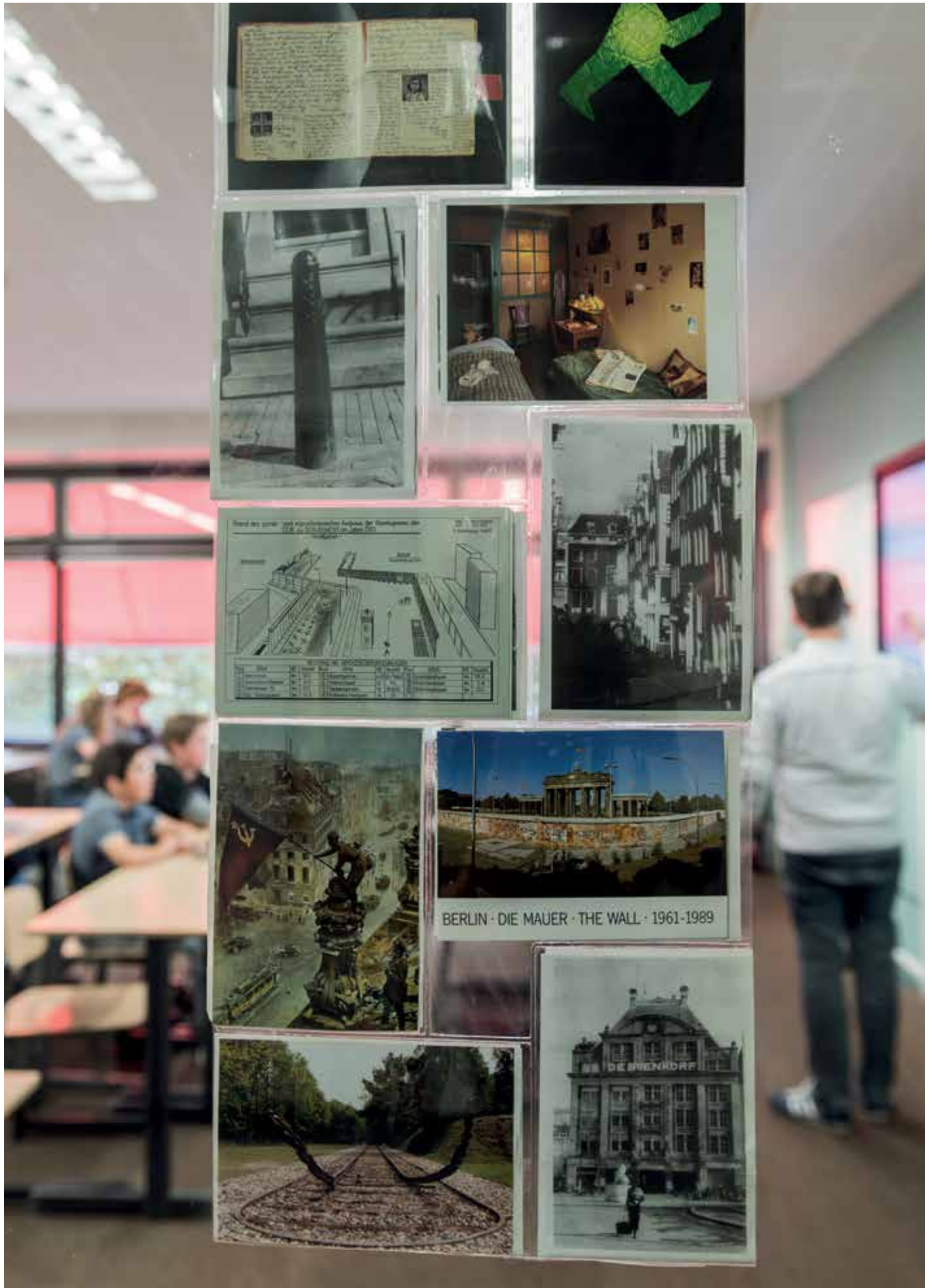
en taaloverstijgende lesmogelijkheden aan de orde werden gesteld. Er werd afgesloten met uitreikingen van het Europees Talenlabel en de Gerard Westhoff Taaldidactiekprijs en een optreden door Katinka Polderman.

3. Protesten tegen bezuinigingen hoger onderwijs

Levende Talen is lid van de Federatie Onderwijsvakorganisaties (FvOv). Deze organiseerde samen met andere vakbonden, studentenverenigingen en instellingen in het hoger onderwijs protesten tegen de voorgenomen bezuinigingen van 1 miljard euro in het hoger onderwijs. Deze hebben directe consequenties voor diverse talenopleidingen. Het effect lijkt helaas beperkt te zijn.

Toekomstplannen

In het jaar 2024 bereidden we ook de activiteiten vanaf 2025 voor. De reguliere activiteiten zullen worden voortgezet: uitgave van de tijdschriften, voorbereiding van het *Congres Levende Talen* (op 14 november 2025), ondersteuning door het bureau, vakbondsactiviteiten en vertegenwoordiging van leraren levende talen in Nederland. Bijzondere aandacht willen we geven aan ledenwerving en -behoud en de verdere ontwikkeling van kerndoelen en examenprogramma's. Ook leggen we de ALV in april aangepaste statuten voor.



VERSLAGEN VAN DE SECTIES VAN LEVENDE TALEN

Sectie Arabisch

Bestuur

Anneke de Graaf – voorzitter
Ali Liazid – secretaris
Eef Schut – penningmeester
Wouter Toonen – redacteur

Aantal leden

Eerste leden – 21
Tweede leden – 5

Acties in 2024

- De sectie heeft in 2024 vijf keer vergaderd.
- Op regelmatige basis is contact gelegd met onze leden via de mail over actuele zaken, met een focus op ontwikkelingen op het gebied van de vakvernieuwing voor Arabisch.
- Mails met verzoeken om informatie van diverse belanghebbers (algemene en specifieke vragen) zijn beantwoord en er is waar nodig actie ondernomen.
- Op 4 juli had de sectie de jaarlijkse bijeenkomst met de leden in Utrecht.
- De sectie heeft op een aantal momenten onderling en met SLO van gedachten gewisseld over (concept)documenten in het kader van de vakvernieuwing Arabisch.
- Voor de zomervakantie was er een cadeau voor alle leden, het boek *Een tuin voor verloren benen* van Mahmoud Jouda, vertaald door Djuke Poppinga.
- De lesmethode voor het Arabische vo *Stap voor Stap* is bewerkt en door de sectie gedigitaliseerd. Het materiaal is online beschikbaar gesteld voor geïnteresseerde docenten.
- De luistertoets die eerder is ontwikkeld door (leden van) de sectie, is eveneens aangepast na besprekingen met leden en weer online beschikbaar gesteld voor geïnteresseerden.
- De sectie heeft de introductie van Arabisch in het mbo ondersteund. Arabisch is een officieel keuzedeel geworden dat kan worden aangeboden bij het Nederlandse mbo. Daarbij heeft het bestuur op een aantal momenten geadviseerd. In september is bij twee mbo-instellingen Arabisch als keuzedeel van start gegaan.

Highlights 2024

Op 4 juli heeft de sectie een gezellig en informatief etentje georganiseerd in Utrecht. Er is informatie gedeeld over de ontwikkelingen rondom de curriculumvernieuwing en over onze mogelijke bijdrage voor (nieuwe) scholen die het vak Arabisch willen aanbieden.

Het vak Arabisch is officieel een mbo-keuzedeel geworden. Het keuzedeel wordt sinds schooljaar 2024-25 aangeboden door ROC Nijmegen en door het Deltion College in Zwolle.

Plannen voor 2025

- We gaan samen naar de tentoonstelling *Moda* in het Centraal Museum in Utrecht, 16 februari.
- Onze betrokkenheid bij de vakvernieuwing zal vanaf september weer van start gaan als Arabisch betrokken wordt bij het proces.
- We organiseren een informatiebijeenkomst over relevante thema's (materialen, PTA, lesmethodes) begin juli.
- We gaan de website bewerken en moderniseren.
- Verder zullen we via verschillende platforms en netwerken de status van het Arabisch onder de aandacht brengen en verder uitwerken.
- Ook in 2025 zal er constant aandacht zijn voor de kwestie van het behoud van de huidige leden en werving van nieuwe leden.

Sectie Chinees

Bestuur

Gwendolyn Tates – voorzitter
Linda Luykx – secretaris
Judith Zoetelief – penningmeester
Jan Willem van Brag – algemeen bestuurslid
Poppie Soen – algemeen bestuurslid

Aantal leden

Eerste leden – 54
Tweede leden – 5

Acties in 2024

- De sectie Chinees was weer bijzonder actief wat betreft de vakvernieuwing. Over dit belangrijke onderwerp werd in april een studiedag voor de leden georganiseerd, en er werd input geleverd tijdens het *Congres Levende Talen* in november en bij de diverse voorlichtingsvergaderingen van SLO en Nuffic. We waren trots op het feit dat we voor het congres de bekende sinologe en vertaalster Silvia Marijnissen konden strikken voor een workshop ‘Chinese poëzie in de klas’! Ook de workshop ‘Het spel go voor leerlingen’ was een succes.
- In juni was de voorzitter weer aanwezig bij de jaarlijkse stakeholdersvergadering van het vak Chinees, georganiseerd door Nuffic.
- In dezelfde maand werd op de Chinese Ambassade een feestelijke bijeenkomst gehouden voor leerlingen die het eindexamen Chinees met succes hadden afgerond, waar behalve de Ambassadeur ook de voorzitter een speech hield. In november vond het uitje voor de leden plaats in Leiden.
- De Whatsapp-groep van leden en onze Dropbox lesmateriaal vervullen nog steeds een belangrijke functie binnen de sectie Chinees.

Highlight 2024

Dit jaar stond het uitje voor de leden in het teken van onze artistieke kwaliteiten! In het karakteristieke gebouw van de kunstenaarsvereniging *Ars Aemula Naturae (ARS)* in het hartje van Leiden besteedden we de middag aan het maken van een Chinees schilderij, onder leiding Sun Qing, een ervaren schilderes. Eerst oefenden we met diverse penseelstreken, tot we van bamboe naar seringgen mochten gaan, op mooi rijstpapier. De benodigde focus maakt het zeer rustgevend. Met als resultaat een schilderij in *passe-partout* dat mee naar huis mocht. Onder het genot van een rijsttafel praatten we gezellig bij.

Plannen voor 2025

- Voortgaande inzet bij de vakvernieuwing.
 - Ledenwerving en -behoud. Ook zouden wij graag willen dat er meer leden kwamen op de activiteiten van LT, zoals het congres, de studiedagen en het uitje. Hulp en ideeën bij de organisatie zouden ook zeer welkom zijn.
 - In april zal de studiedag ‘Monsters vangen’ met Gabe van Beijeren georganiseerd worden, waarbij we lesmateriaal gaan maken.
 - Een origineel en leerzaam uitje zit natuurlijk ook in de planning!
-

Sectie Duits

Bestuur

Laurens van der Goot – voorzitter
Carel van der Burg – secretaris
Stijn Heusschen – penningmeester
Lucy Krul – lid
Marritt van Sintmaartensdijk – algemeen bestuurslid
Kees van Eunen – algemeen bestuurslid
Jasper Kaaf – algemeen bestuurslid
Erik Kwakernaak – algemeen bestuurslid en redacteur LTM

Aantal leden

Eerste leden – 447
Tweede leden – 73

Acties in 2024

- Het Sectiebestuur Duits is vier keer bijeengekomen.
- De jaarvergadering is gehouden op 13 april 2024.
- Dirk Klein is teruggetreden als lid van het sectiebestuur en heeft al zijn activiteiten voor Duits in het algemeen gestaakt.
- Stijn Heusschen heeft de taak van penningmeester op zich genomen.
- Paul Stevelmans is teruggetreden als voorzitter. Zijn taak is ingevuld door Laurens van der Goot.
- Drie bestuursleden hebben de bijeenkomsten van de Visiegroep Buurtalen bezocht;
- Examenbesprekingen werden dit jaar niet op locatie gehouden. In plaats daarvan waren er algemene digitale besprekingen: voor vmbo, voor havo en voor vwo.
- Er zijn 1.268 oorkonden aangevraagd en verstuurd naar eindexamenkandidaten met een cijfer 8 en hoger.
- De werkgroep *Deutsch macht Spaß* (DmS) heeft in december een brochure opgeleverd in het kader van de subsidie vakvernieuwing. Een mooi stuk werk.

- De Nieuwsbrief is zes keer verstuurd aan de leden. Een woord van dank gaat hierbij uit naar Erik Kwakernaak.
- Laurens van der Goot heeft zitting genomen in de werkgroep Basisvaardigheden.
- Carel van der Burg heeft namens Duits zitting genomen in de organisatiegroep van het Congres Levende Talen. Dit congres, gehouden in Zwolle, was een groot succes.

Beleidsvoornemens 2025

- Ledenwerving: Carel van der Burg heeft samen met Laurens van der Goot zitting in de LT-brede werkgroep.
 - Acties met betrekking tot verbetering van de positie van Duits in het vo en mbo.
 - Examenbesprekingen worden wederom digitaal georganiseerd.
 - Deelname aan acties rond vakvernieuwing.
 - Uitwerken van het project van Duits inzake de subsidie vakvernieuwing.
 - Deelname aan de werkgroep Basisvaardigheden.
 - Deelname aan het mini *Nationaal Congres Duits* (NCD) in Utrecht.
 - Stand sectie Duits op het mini-NCD.
-

Sectie Engels

Bestuur

Andrea Lutz – voorzitter
Amy Klipp – vicevoorzitter
Marleen Spierings – secretaris
Daniel Gibb – penningmeester
Janice Wiereng – algemeen bestuurslid
Monica Sienders – algemeen bestuurslid
Elli Schutten – aspirant bestuurslid
Gacelle Braaf – aspirant bestuurslid
Niek Schefer – aspirant bestuurslid (vanaf september)

Aantal leden

Eerste leden – 595
Tweede leden – 188

Acties in 2024

- In maart hebben wij onze tweede ‘Avond 3-daagse’ georganiseerd met als thema ‘Creativiteit in de Engelse taalles’. Dit gratis online event was bedoeld als professionalisering voor leerkrachten en docenten Engels en vond plaats van 5 tot en met 7 maart. De inhoud werd aangeboden door Kathleen Moore: ‘*learning vocabulary creatively*’; Wouter van der Horst: ‘*Prompt-engineering with Art*’; Jenny Rose: ‘*Podcast-Powered Authentic Assessment*’; Amy Klipp: ‘*music and chants in the English lesson*’; Monica Sienders: ‘*Creative use of Poetry in the English Language Classroom*’; en Esther Schat en Marleen Spierings: ‘*Workshop Creative Rewriting Classic Literature/Young Adult*’.
- In maart vond het Nationaal Congres Engels in Ede plaats waar Levende Talen Engels (afgekort: LTE) traditiegetrouw aanwezig was. Het thema was ‘*The all inclusive English classroom*’ en er werden 28 workshops aangeboden. De stand werd druk bezocht en onze bestaande en nieuwe leden konden kiezen uit een mooie paraplu of waterfles met ons logo als waardering voor hun lidmaatschap. Op dit congres heeft LTE aandacht gevraagd voor de actualisaties van de kerndoelen mvt en examenprogramma’s Engels die de SLO aan het ontwikkelen was.
- Dit jaar gaven wij weer vele Oorkondes uit voor leerlingen in het vo die als eindresultaat een 8 of hoger scoorden.

- Bij de jaarlijkse inspiratiedag in september ontvingen wij online Ozgen Bagci die ons meenam in het interessante programma van HunderED, een wereldwijd project voor innovaties in het onderwijs. Karin Epping presenteerde in de middag BookTOK en Bookagram, een onderwerp wat zich richtte op het aanmoedigen van lezen bij jongeren. Verder hebben wij ons gebogen over de plannen voor 2025. Er is een nieuwe werkgroep aangesloten bij LTE: de PLG van Mili Gabrovsek, EMF Explorers. Zij ontwikkelen Engels leer materiaal voor het onderwijs van morgen voor onderbouw vo.
- Bij het Congres *Levende Talen* op 8 november in Zwolle heeft LTE workshops aangeleverd waaronder ‘Talen die de school in komen’, ‘*Educating Global Citizens*’, ‘Kerndoelen Engels in het po’, de ‘vakvernieuwing mvt’, ‘*Second life for the classics*’. Ook de nieuwe centrale examens mvt kwamen aan bod.
- De werkgroep Vedocep, waarin Pabo-opleiders Engels vertegenwoordigd zijn, heeft een netwerkbijeenkomst gehouden waarin workshops werden aangeboden over AI in ons onderwijs; 12 enthousiaste deelnemers hebben genoten van dit event.
- De LTE IATEFL beurs werd dit jaar voor de vierde keer uitgezet, ditmaal voor mbo docenten. De beurs van €750,- is toegekend aan Alnaika Barry van ROC van Amsterdam, die naar het congres in Edinburgh in april 2025 gaat. In 2024 stuurde LTE twee pabostudenten naar IATEFL, die allebei zo’n sterke aanvraag hadden aangeleverd, dat het de commissie passend leek ze beiden de beurs toe te kennen.

Samenwerkingsverbanden

- Gedurende het jaar hebben we ons netwerk verder uitgebreid en zijn onze LinkedIn-groepen gegroeid. Samen met de British Council hebben we een bijzonder aanbod opgezet voor onze studentleden: een jaar lang gratis toegang tot hun Teachers platform. Dit wordt in 2025 verder uitgerold.
- Met Alfagamma Partners en het Vakdidactisch Netwerk is er samengewerkt omtrent de vakvernieuwing SLO. Met het CvTE hebben we actief deelgenomen aan de pre-correcties van de vmbo-examens Engels en gesprekken gevoerd over de ontwikkelingen van de SLO. Het intensievere contact met OCW heeft gezorgd voor een ingang bij ECML en voor een onderzoek naar de doorlopende leerlijn vo-mbo, wat voorgezet wordt in 2025. We kijken uit naar een verdere fijne samenwerking met alle partners en geïnteresseerden die LTE een warm hart toedragen.
- Binnen *Levende Talen* is LTE onderdeel van het project basisvaardigheden Duits, Engels, Frans en Spaans en de werkgroep Ledenwerving en -behoud.



Actualisatie kerndoelen en examenprogramma's SLO

In samenwerking met de voorzitters van Spaans en Frans hebben wij feedbacksessies op de tussenproducten van de examenprogramma's van alle betrokken talen georganiseerd. Zowel fysiek als online is er feedback verzameld voor elk van de vier tussenproducten en is er een advies opgesteld wat via de advieskringleden weer bij de SLO werd ingeleverd. Koos van 't Hul zat in de advieskring namens vo Engels. In samenwerking met Talenland heeft Andrea Lutz een Webinar gegeven om mvt vo-docenten mee te nemen in de ontwikkelingen van de actualisaties.

Voor de kerndoelen Engels en mvt zijn er online feedbacksessies georganiseerd waaraan wederom de betrokken talen deel konden nemen. Amy Klipp zat in de advieskring namens Vedocep. Ook hier werd er online feedback verzameld voor de tussenproducten en aan de schrijfgroep gepresenteerd. Bij beide trajecten heeft Andrea Lutz, in opdracht van het DB, een coördinerende rol ingenomen en daarbij ook door het hele land informatiesessies gegeven.

Plannen voor 2025

- In het jaar 2025 behouden we de focus op contact met het veld en het laten doorlopen van reeds gemaakte afspraken en het uitbreiden van het bestuur. Door al de bestuurlijke wijzigingen zijn er een groot aantal vacatures bij het bestuur van LTE ontstaan en zijn we op zoek naar versterking. Er zijn verschil-

lende uitdagende taken en we zijn daarom op zoek naar onder andere een (vice)voorzitter, secretaris en bestuursleden.

- Op 18 en 19 maart organiseren wij een ECML event: *Relating language curricula, test and examinations to the Common European Framework of Reference (RELANG)*. Deze gratis toegankelijke tweedaagse wordt in de Colour Kitchen (Utrecht) verzorgd. Leerkrachten van alle mvt-vakken kunnen zich inschrijven via onze website.
- In mei willen we online examenbesprekingen voor CE Engels voor het vmbo, havo en vwo aanbieden. Verder zullen we oorkondes geven aan leerlingen die daarvoor kwalificeren. Blijf op de hoogte door onze website te bezoeken.
- In september wordt de IATEFL-beurs 2026 opnieuw uitgezet, ditmaal voor pabostudenten en basisschoolleerkrachten.
- Wij blijven ons inzetten om alle eerdergenoemde contacten ten volle te benutten ten behoeve van onze leden en hopen hiermee natuurlijk ook nieuwe leden aan te trekken. Het bestuur van LTE wil goed contact hebben met het werkveld. Als het bestuur weer volledig bemenst is willen we regelmatig dialogen uit alle onderwijssoorten in 'Pub Talks' organiseren. Er is genoeg om te doen in het komende jaar, zoveel is duidelijk. Lijkt het u wat om u in te zetten voor onze vereniging, meld u dan via engels@levendetalen.nl of voorzitter@engels.levendetalen.nl



Sectie Frans

Bestuur (tot ALV 13 april 2024)

Jarrish Ramcharan – voorzitter
Inge Elferink – vicevoorzitter
Jos Brink – secretaris
Stéphanie Huisman – penningmeester (sedert de ALV als opvolger van Berrie de Zeeuw †)
Merel Hollander – Le français précoce
Michèle Ambrosino – aspirant-bestuurslid
Sanne Schooten – aspirant-bestuurslid
Sonia van de Broek – aspirant-bestuurslid
Frank Claessen – adviseur

Bestuur (vanaf ALV 13 april 2024)

Inge Elferink – voorzitter
Merel Hollander – vicevoorzitter, Le français précoce
Jos Brink – secretaris
Stéphanie Huisman – penningmeester
Sanne Schooten – algemeen bestuurslid
Sonia van den Broek – algemeen bestuurslid
Michèle Ambrosino – aspirant bestuurslid
Frank Claessen – adviseur

Officiële naamswijziging

Tijdens de ALV van april 2024 is met algemene goedkeuring besloten de naam van de vereniging te veranderen van 'Sectie Frans van Levende Talen' in 'Levende Talen Frans' (afgekort: LTF).

Aantal leden

Eerste leden – 629
Tweede leden – 83

Acties in 2024

- **CONCOURSEN:**
 - *Prix du jeune lecteur* met een opstellenwedstrijd rondom de boeken *Ces jours qui disparaissent* van Timothé Le Boucher en *Sale Gosse* van Mathieu Palin.
 - Concours interscolaire met als thema 'Vive le sport, vive la francophonie !'

- De profielwerkstukwedstrijd rondom een vrij gekozen thema dat gerelateerd is aan de francophonie.
- *Lettres à de jeunes professeurs* waarin we docenten hebben gevraagd een brief te schrijven aan een startende docent Frans in samenwerking met de Franse onderwijspedagoog Philippe Meirieu en de *Commission de l'Europe de l'Ouest van de Fédération internationale des professeurs de français*.
- **PENNINGEN Meilleur élève au bac de français:** 152 scholen hebben 220 penningen besteld en uitgereikt aan hun leerlingen die het best scoorden bij het eindexamen Frans.
- **HET 'PLATFORM VROEG FRANS'** is van naam veranderd en heet nu 'Levende Talen Vroeg Frans'. *Café & Croissant Junior* werd vier keer fysiek en één keer online gehouden en de *Club de lecture* werd één keer georganiseerd. Er zijn vijf nieuwsbrieven verstuurd.
- **DAG VAN DE FRANSE TAAL:** LTF heeft in nieuwsbrieven en op de website de leden gestimuleerd om op hun school deze dag op eigen wijze vorm te geven tijdens *la Semaine de la francophonie*, in maart.
- **ONLINE EXAMENBESPREKINGEN** door en voor docenten die in eindexamenklassen werken. Alle opmerkingen die tijdens deze besprekingen zijn gemaakt, zijn doorgegeven aan het CvTE.
- **CURRICULUMVERNIEUWING.** De vernieuwing voor de moderne vreemde talen werd georganiseerd via de SLO in twee ontwikkelgroepen met daaromheen een advieskring. De sectie was bij beide advieskringen betrokken: als lid bij de Advieskring Examenprogramma's en via LT bij de Advieskring Kerndoelen. In beide contexten heeft de sectie meerdere feedbackbijeenkomsten voor de leden georganiseerd. De daar gemaakte opmerkingen zijn in het definitieve advies verwerkt. Overigens vormden de feedbacksessies ook een mooi moment van verbinding en ontmoeting met de leden.
- In september 2024 is de nieuwe website www.levende-talenfrans.nl gelanceerd en is franszelfsprekend.nl opgehouden te bestaan.

- In november heeft LTF in persoon en op papier protest aangetekend tegen het regeringsbeleid met betrekking tot opleidingen en onderwijs in de Franse taal.
- In 2024 vond de 17e editie van het tweejaarlijkse *Nationaal Congres voor Leraren Frans* in Nederland plaats. De congrescommissie heeft een compleet programma verzorgd met meer dan 80 ateliers, een exposantenbeurs en een cultureel avondprogramma. Het congres, door meer dan 400 docenten bezocht, was een groot succes.

Samenwerkingsverbanden

- In het project Basisvaardigheden MVT wordt nauw samengewerkt met de secties Duits, Engels en Spaans en docenten van alle talen.
- Visiegroep Buurtalen waar de sectie samen met leden van de sectie Duits actief is om Duits en Frans op de politieke agenda te houden.
- *Alliance française (AF)*: in 2024 zijn verschillende overleggen geweest, is samengewerkt met de AF Utrecht tijdens de *Journée internationale des professeurs de français (JIPF)* en is een *atelier pédagogique* georganiseerd voor leden van beide organisaties.
- Het *Institut français des Pays-Bas* dacht mee over en ondersteunde het *concours interscolaire*, de *Prix du jeune lecteur*, de *français précoce* en de *Journée internationale des professeurs de français*.
- Twee bijzondere commissies:
 - De didactiekcommissie heeft, naast haar Facebook-pagina, een plaats gevonden op de nieuwe website.
 - De congrescommissie organiseert iedere twee jaar een groot congres. Dit jaar met het thema '*Le français passe partout*'.

Highlight 2024

Journée internationale des professeurs de français (JIPF)

Met steun van de *Fédération Internationale des Professeurs de Français (FIPF)* en het *Institut français des Pays-Bas* en met medewerking van de *Alliance française Utrecht* is een groot evenement georganiseerd in het Louis Hartlooper Complex in Utrecht om deze feestelijke dag te vieren met als thema '*Toutes championnes, tous champions, porteurs de la flamme francophone*'. Op het symposium waren docenten Frans uit alle hoeken van Nederland (in opleiding, uit het beroepsonderwijs, voortgezet onderwijs én basisonderwijs) aanwezig.

Plannen voor 2025

De sectie zal de activiteiten van 2024 zoals de Dag van de Franse taal, de JIPF en de verschillende concoursen in 2025 voortzetten. De sectie houdt de vinger aan de pols bij de curriculumvernieuwingen en laat haar stem in de verschillende gremia duidelijk horen. Dit laatste ook in verband met de plannen van het kabinet met betrekking tot de positie van het vak Frans in het Nederlandse onderwijs. De sectie zoekt mogelijkheden om de uitwisseling van lesmateriaal en inspiratie voor docenten Frans beter te organiseren. Daarnaast wil de sectie de samenwerking met vakgerelateerde organisaties intensiveren.

Sectie Fries

Bestuur (tot 5 april 2024)

Babs Gezelle Meerburg – voorzitter
Tjeerd Kooistra – penningmeester
Ans Wallinga – secretaris
Jacob Kingma – lid
Jaap Cuperus – lid

Bestuur (per 5 april 2024)

Tjeerd Kooistra – voorzitter
Jacob Kingma – penningmeester
Sibrecht Veenstra – secretaris
Jaap Cuperus – lid
Jeannette de Vries – lid

Aantal leden

Eerste leden – 39
Tweede leden – 32

Acties in 2024

- Het reguliere bestuurswerk.
- Bestuurswissel in werking gezet. Leden gevraagd naar bezwaren. Bestuurswissel doorgevoerd.
- Jaarvergadering georganiseerd samen met vaksectie Nedersaksisch in de Stellingwerven. Zie verder onder Highlights 2024.
- De sectie Fries heeft weer de jaarlijkse werkstukprijs voor leerlingen van het voortgezet onderwijs, mbo en hbo georganiseerd. Er is reclame voor gemaakt en er zijn stickers uitgedeeld bij alle scholen. De inleverdatum was 31 mei 2024. De prijsuitreiking was op 2 juli 2024 op het Provinsjehûs in Leeuwarden.
- Verder gewerkt aan het ontwikkelen website *Fryske Fakdidaktyk* in samenwerking met vaksectie Nedersaksisch.
- *Middei oer Frisistyk*: de vaksectie Fries maakt zich zorgen over de instroom van leraren op de lerarenopleiding. Gesprekken met de provincie zijn opgezet om hier gezamenlijk in op te trekken.
- Examencorrectietraining CITO voor geïnteresseerden en studenten van de lerarenopleiding Fries. Op dinsdag 14 mei plaatsgevonden.
- Overleg met de provincie op donderdag 19 september 2024. Gesproken over zorgen omtrent instroom opleiding, wervingsplan, kosten opleiding, geldstromen en subsidies.

- Congres *Fierder mei Frysk* op donderdag 24 oktober 2024. Zie verder onder Highlights 2024.
- Lid Gerbrich de Jong heeft een workshop verzorgd op het landelijke congres in Zwolle op 8 november. Deze workshop ging over haar onderzoek naar Friese aanspreekvormen.
- SLO geadviseerd over het betrekken van docenten bij het beproeven van de nieuwe eindtermen en examenprogramma's.
- Bijhouden app-groep voor leden van Levende Talen, sectie Fries. De app-groep met de naam *provinsjale fakseksje Frysk* heeft tot doel dat docenten Fries makkelijk en snel met elkaar in contact kunnen komen.
- Verschillende bijdragen aan LTM.

Highlights 2024

Jaarlijkse congres *Fierder mei Frysk* 1924

Het congres voor docenten Fries vo en mbo, studenten van de lerarenopleiding Fries van NHLStenden Hogeschool Leeuwarden en RUG Groningen én andere geïnteresseerden vond dit jaar plaats in Tresoar, Leeuwarden. Voor het congres een nieuwe locatie. Het was een geslaagd congres met een programma van 15:00 tot 20:00 uur. Met twee workshoprondes, voordrachten van *Festival* winnaars, een lezing van Willem Schoorstra over hoe geschiedenis tot leven gewekt kan worden, een lezing van Richard Zuiderveld over het nieuwe boek *Vet oud! Fryslân*, uitleg over het bijpassende lesmateriaal door Lisa Boersma van de Afûk en een toespraak van Gedeputeerde Folkerts was het een geslaagde dag. Met zes verschillende workshops was er genoeg te kiezen voor alle deelnemers. Bijzonder aan deze editie was dat alle deelnemers het boek *Vet Oud! Fryslân* mee naar huis kregen en alle vo onderbouwdocenten ook direct het lesmateriaal van de Afûk. Genoeg inspiratie om de lessen mee te vullen.

Gezamenlijke ALV met vaksectie Nedersaksisch

Voor de ledenvergadering van 2024 is besloten om gezamenlijk op te trekken met de vaksectie Nedersaksisch. Deze vergadering vond plaats in Oldeberkoop, in het pand van de *Stellingwarver Schrieversronte*. In totaal waren er 24 mensen aanwezig. De middag werd afgetrapt met Friese en Drentse lekkernijen waarna de aanwezigen hun favoriete woord of gezegde uit hun eigen taal deelden. Hierna werd overgegaan op de algemene ledenvergadering per vaksectie. De vaksectie Fries heeft hier de officiële bestuurswissel doorgevoerd en



er is afscheid genomen van Babs Gezelle Meerburg en Ans Wallinga als bestuursleden. Na de ALV's hebben we gezamenlijk geluisterd naar Abel Darwinkel die vertelde over de *Stellingwarver Schrieversronte*, hun projecten en vrijwilligers. Verder ging hij in op verschillen en overeenkomsten tussen het Stellingwerfs, Fries en Drents. Hierna vertelde Christine Mulder over het proces van het maken van boekvertalingen in het Stellingwerfs, waar men allemaal om moet denken en hoe precair een vertaling kan zijn. We sloten het programma af met een etentje op locatie. Het was een inspirerende en gezellige middag. Niet alleen door de sprekers, maar ook door het kennismaken en het aanhalen van de banden met de leden van de vaksectie Nedersaksisch.

Plannen voor 2025

- Bestuurswisselingen: Amarinske Bouma zal de plaats in gaan nemen voor Jaap Cuperus.
- Organisatie *Fierder mei Frysk 2025*.
- Werving nieuwe leden + bestaande leden meer betrekken bij toekomstige plannen.
- Levende Talen, sectie Fries meer promoten binnen het Friese veld.
- Ontwikkelingen volgen m.b.t. het vervolg op actualisatie kerndoelen en eindtermen Friese taal en cultuur, *Taalplan Frysk 2030* en de subsidieregeling *Frysk foar no en letter* van de provincie Fryslân.
- Organisatie werkstukprijs; meer reclame voor maken.
- Uitreiking vierde werkstukprijs voor leerlingen in juni 2025 op het *Provinsjehûs*.
- Samenwerken met de sectie Nedersaksisch en Limburgs van de Levende Talen.
- Nieuwe taalredacteur Fries zoeken voor artikelen in LTM met aandacht voor het Fries en meertaligheid.
- Intermediarfunctie werkveld – provincie verder uitwerken.
- Verder met ontwikkeling van de website vakdidactiek (subsidie Basisvaardigheden). Deze inrichten en online zetten.
- Werkbezoek dagelijks bestuur Levende Talen faciliteren.

Sectie Italiaans

Bestuur

Laura Briganti – voorzitter
Barbara Summa – secretaris
Bregje Verbruggen – penningmeester
Fernanda Martino – algemeen bestuurslid
Jenny Garzon – algemeen bestuurslid

Aantal leden

Eerste leden – 23
Tweede leden – 14

Acties in 2024

- **NIEUW BESTUUR GEVORMD:** in 2024 is het gelukt een vijfkoppig bestuur te vormen! We zijn erg blij met de huidige bestuurlijke invulling. De bestuursleden hebben zowel ervaring in het voortgezet als in het middelbaar en hoger onderwijs en het volwassenenonderwijs.
- De sectie Italiaans heeft met het oude bestuur twee en met het nieuwe bestuur drie sectievergaderingen gehad, alle online.
- **BIJeenKOMSTEN EN NASCHOLINGSDAGEN GEORGANISEERD:**
19 januari: workshop door Francesca Branca (Taalhuis Amsterdam) over het gebruik van literatuur in conversatiecursussen, met als doel de lees- en spreekvaardigheid in het Italiaans te verbeteren.
8 november: de sectie Italiaans verzorgde drie workshops tijdens het *Congres Levende Talen 2024* te Zwolle. Tijdens de eerste workshop, *Ontdek de kracht van AI in taallessen*, werden deelnemers meegenomen in het gebruik van AI in de lespraktijk, toegespitst op *Moderne Vreemde Talen*. Tijdens de tweede workshop, *L'arte come mezzo per il pensiero critico, la consapevolezza civica e culturale*, stond de verwerving van Italiaans als tweede taal middels kunst centraal. Bij de derde workshop, *Fare cose con le parole: pragmatica e atti linguistici. Un'introduzione per insegnanti di lingue*, was de deelnemer getuige van een zoektocht naar diverse taaluitingen die ons inzicht geven hoe we cultureel gezien gede-termineerd zijn.

Deelname feedbackrondes vakvernieuwing Italiaans: derde ronde (januari); vierde ronde (maart) en bijpraatsessie SLO/vakverenigingen kleine schooltalen (februari en mei).

- **MAANDELIJKSE NIEUWSBRIEF:** sinds oktober 2024 sturen we maandelijks een nieuwsbrief naar onze leden en contacten waarin we ze op de hoogte houden van enerzijds de activiteiten die onze sectie organiseert, maar anderzijds ook van het scholingsaanbod door externe partijen waarin nascholing voor docenten Italiaans als tweede taal centraal staat.

Beleidsvoornemens 2025

- **ORGANISEREN VAN WORKSHOPS EN NASCHOLINGSDAGEN:**
15 maart: Studiedag Italiaans – *Il futuro dell'italiano nei Paesi Bassi*. Deze studiedag richt zich op de toekomst van de Italiaanse taal in Nederland.
Locatie: Het Amsterdams Lyceum.
Programma: diverse workshops en lezingen die ingaan op nieuwe lesmethoden, digitale hulpmiddelen en de positie van Italiaans binnen het voortgezet onderwijs.
Bijzondere bijdragen: onder leiding van uitgeverij Ornimi en andere prominente experts in het veld.
Juni: Online informatiebijeenkomst – *Italiaans en de Vakvernieuwing 2025*. Deze bijeenkomst is bedoeld voor docenten Italiaans en richt zich op de veranderingen binnen het curriculum.
Onderwerpen:
 - Hoe Italiaans geïntegreerd kan blijven in de vernieuwde exameneisen.
 - Voorbeelden van goede praktijkvoorbeelden en innovaties in het lesgeven.
 - Het belang van samenwerking tussen scholen en instituten om het vak Italiaans te versterken.



September: bijeenkomst ter gelegenheid van 20 jaar Italiaans op een Nederlandse middelbare school. We zijn die dag te gast op het Amsterdams Lyceum om de feestelijke bijeenkomst bij te wonen, die in het teken staat van het gegeven dat Italiaans al twintig jaar een vast onderdeel is van hun onderwijsaanbod.

Programma:

- Terugblik op de geschiedenis van het vak op het Amsterdams Lyceum.
- Paneldiscussie over het belang van Italiaanse taal en cultuur in het voortgezet onderwijs.
- Netwerkgelegenheden voor docenten, leerlingen en genodigden.

Doelgroep: Docenten, studenten, ouders, en andere belanghebbenden.

- **PUBLICATIES:** in 2025 willen we met de sectie Italiaans meer aandacht geven aan het schoolvak Italiaans als tweede taal op middelbare scholen in Nederland, middels artikelen in LTM. De focus in de artikelen ligt op lesmethodes, formatieve evaluatie, gespreksvaardigheden maar ook andere onderwerpen waar de rol van het Italiaans in zowel het voortgezet als het middelbaar en hoger onderwijs en het volwassenenonderwijs centraal staat.

- **LEDENWERVING EN -VOORDELEN:** actieve werving van nieuwe leden waar de samenwerking met universiteiten en taalinstututen cruciaal is. Daarnaast is het bieden van meer voordelen aan bestaande leden heel belangrijk.
- **UITBREIDING STUDIEDAGEN EN WORKSHOPS:** ons streven is minimaal vier studiedagen en (online) workshops te organiseren in 2025.

Sectie Limburgs

Bestuur

Esther van Loo – voorzitter
Alex Peeters – secretaris
Nikita Kusters – penningmeester
Daan Hovens – webmaster
Bep Mergelsberg – algemeen bestuurslid
Jos Feron – contacten po
Ryenne Francot – contacten wo/hbo
Alexandra de la Roy – contacten voorschoolse opvang

In 2024 nam het bestuur afscheid van Esther van Loo als voorzitter. Zolang er nog geen nieuwe voorzitter gevonden is, neemt Esther van Loo de taken van de voorzitter zoveel mogelijk waar.

Aantal leden

Eerste leden – 17
Tweede leden – 32

Acties in 2024

Oprichting Hoes veur 't Limburgs

Levende Talen Limburgs neemt deel aan de oprichting en ontwikkeling van 't Hoes veur 't Limburgs en is onderdeel van de zogenaamde stuurgroep. Ook is Levende Talen Limburgs (voortaan: LTL) actief betrokken bij de werkgroepen 'bouwen' 'communicatie' en 'rechtsvorm'. De educatieve projecten waaraan LTL actief (mee)werkt staan alle vermeld op de site van 't Hoes: <https://hoesveurtlimburgs.nl/>.

Het ligt in de bedoeling de stuurgroep in 2025 op te heffen en 't Hoes zelfstandig te laten voortbestaan.

Overleggen

Naast de reguliere vergaderingen overlegden bestuursleden meermaals in kleine groep ten behoeve van de realisatie van diverse deelprojecten. Zie de onderstaande paragrafen voor meer info.

Ook overlegden bestuursleden namens Levende Talen Limburgs met veel verschillende organisaties ter realisatie van diverse projecten, zoals *Zjuulke* (tweetalige kinderopvang), 3M (meertaligheid op de basisschool); informatieverstrekking richting Dagblad de Limburger, stamtafel Cubiss en het Kletsoppen-festival.

Communicatie

WEBSITE

Onze website is dit jaar regelmatig bijgewerkt en bevat een schat aan informatie over het Limburgs en meertaligheid: <https://limburgs.levendetalen.nl/>.

SOCIAL MEDIA

Op onze LinkedIn-pagina delen wij onze webartikelen en tevens berichten van andere organisaties die betrekking hebben op het Limburgs en meertaligheid: <https://www.linkedin.com/company/levende-talen-limburgs/> We hebben inmiddels 324 volgers op dit platform.

PROVINCIALE MEDIA

Zowel Dagblad de Limburger als de regionale zender L1 (radio en TV) besteedden dit jaar significant meer aandacht aan de onderwerpen Limburgs en meertaligheid. Meermaals werd LTL gevraagd om medewerking, zowel voor de schermen, als spreker, als achter de schermen, als adviseur.

LIMBURGPAGINA IN DE KRANT

In Dagblad de Limburger is sinds januari 2022 iedere laatste donderdag van de maand een hele pagina aan het Limburgs gewijd. Dit is gerealiseerd in samenwerking met het Huis voor de Kunsten Limburg (HKL), Veldeke Limburg (VL) en De Limburger waarbij de veldorganisaties voor een groot deel verantwoordelijk zijn voor de thematiek en inhoud. Uit gezamenlijke evaluatie blijkt dat de pagina's zeer goed gelezen worden. Het verhogen van het taalbewustzijn en het bewustzijn dat het Limburgs ook veelvuldig in maatschappelijk en professioneel domein gebruikt wordt, is in deze artikelenreeks het hoofddoel. Een selectie van deze artikelen is in pdf-formaat te vinden op onze site.



Overzicht lopende educatieve activiteiten

LIMBURGS ALS TWEDE TAAL (LT2)

- Cursus loopt in Venlo, Roermond, Echt, Sittard, Heerlen, Maastricht
 - Cursus start maart 2025 in Panningen en Kerkrade
 - Cursus wordt ontwikkeld in Weert, Venray en Heuvelland
- Alle informatie is te vinden op <https://hoesveurtlimburgs.nl/educatie/limburgs-as-tweede-taal>.

MEER MET MEERTALIGHEID (3M),

<https://hoesveurtlimburgs.nl/educatie/primair-ongerwies>
De eerste fase van dit project is afgerond. Er is een website met meertalig lesmateriaal ontwikkeld, naar Fries voorbeeld en op de theoretische leest van *translanguaging* geschoeid (<https://sites.google.com/view/3mlimburg>).

In 2024 werden er voorzichtig stappen gezet naar een rol voor 't Hoes als coördinator van 3M. Doel is daarbij meer scholen te vinden die willen aansluiten, train-de-trainer workshops geven in de komende schooljaren, opbouw van een meertaligheidskennisnetwerk in het po.

ZJUULKE KINDEROPVANG

Dit project heeft als langetermijndoelstelling: net zoals in Friesland een breed aanbod van tweetalige kinderopvang en peuterspeelzalen oprichten. In 2024 hebben een achttal locaties aan de pilot deelgenomen. Intussen wordt er ook een onderzoek uitgevoerd om de resultaten van *Zjuulke* te monitoren. Alle informatie is te vinden op <https://hoesveurtlimburgs.nl/educatie/veursjoolse-educatie>.

PROFESSIONALISERING EN NASCHOLING DOCENTEN LT2 EN 3M
Levende Talen Limburgs heeft, net als LTFries en LTNeder-saksisch een subsidie ontvangen vanuit Levende Talen om docenten en een middenkader te kunnen gaan opleiden.

Doelstellingen:

- nascholingsworkshops voor aanstaande docenten Lt2
- workshops Limburgs voor po-leerkrachten
- collegiale intervisiemomenten voor geïnteresseerden uit het hele taalgebied

De reader is in 2024 zo goed als gereedgekomen. Aftrap-bijeenkomst wordt gehouden op 14 maart 2025.

Beleidsvoornemens 2025

In 2025 zal LTL deze, lopende, projecten voortzetten:

- Voortzetting alle educatieve projecten.
- Aandacht en (digitale) middelen voor (creatieve) schrijfvaardigheid genereren.
- Aandacht en middelen voor tolkenopleiding genereren.
- Meewerken aan Limburgpagina iedere maand in Dagblad De Limburger.
- Gesprekspartner implementatie van het provinciaal taalbeleidsplan, met focus op het *Hoes veur 't Limburgs*.
- Blijvende aandacht voor ledenwerving, onder meer door vergroten van zichtbaarheid van LTL.

Sectie Nederlands

Bestuur

Robert Chamalaun – voorzitter
Rinke Klouwen – penningmeester
Cefas van Rossem – secretaris
Nicolette Schaper – professionalisering
Ramon Groenendijk – examens
Hanneke Gerits – lerarenopleidingen

Het bestuur kwam in 2024 zeven keer plenair bijeen. Er is drie keer op locatie en vier keer online vergaderd. Tussentijds vonden regelmatig korte online bijeenkomsten plaats om zaken op elkaar af te stemmen.

Aantal leden

Eerste leden – 1.337
Tweede leden – 302

Acties in 2024

Communicatie en zichtbaarheid

Er zijn in 2024 11 nieuwsflitsen verstuurd om leden bij de activiteiten van Levende Talen Nederlands (voortaan: LTN) te betrekken. Mensen die deelnamen aan activiteiten en nog geen lid waren, zijn benaderd om alsnog lid te worden. Daarnaast zijn via de sociale media (Facebook LTN, Facebook-groep *Leraar Nederlands* en LinkedIn) activiteiten gedeeld en verspreid.

Samenwerking met instanties

Er is opnieuw structureel en incidenteel overleg geweest met het Ministerie van OCW. LTN heeft ook deelgenomen aan de halfjaarlijkse curriculumbijeenkomsten op het ministerie. In het kader van de vakvernieuwing is het hele jaar door intensief samengewerkt met SLO. Niet alleen zijn online informatiesessies bijgewoond, maar er is ook structureel overleg geweest. LTN nam ook deel aan twee grote evenementen van SLO in Amersfoort, waaronder de slotdag kerndoelen.

Profielwerkstukprijs

In juni 2024 maakte LTN de prijswinnaars bekend van de jaarlijkse profielwerkstukwedstrijd. Voor het eerst in de geschiedenis van de prijs waren er drie in plaats van twee winnaars.

Bij het vwo bekroonde de jury twee totaal verschillende werkstukken: een onderzoek naar de inzet van ChatGPT bij het maken van een bouwplan voor een schrijfpdracht en een onderzoek naar kunstmatige talen. De winnaars bij de havo hebben zich verdiept in het Texels dialect. Het radioprogramma *De Taalstaat* wijdde ook dit jaar weer een item aan de wedstrijd.

Presentatiemateriaal

Tijdens dit bestuursjaar zijn de oude banners vervangen door drie nieuwe. Deze konden direct gebruikt worden tijdens het congres in november 2024. Daarnaast hebben wij in totaal twintig hoodies en polo's volgens de huisstijl van Levende Talen laten bedrukken met teksten die bij LTN horen om hiermee onze zichtbaarheid tijdens activiteiten te vergroten.

Examens

EXAMENBESPREKINGEN

In het examenjaar 2024 heeft LTN voor vmbo, havo en vwo wederom landelijke examenbesprekingen georganiseerd. Leden hebben samengewerkt aan handreikingen die hebben bijgedragen aan een nog consistentere correctie van de CE's. De handreikingen zijn daags na de besprekingen gepubliceerd voor zowel leden als niet-leden. Ook het examenforum is dit jaar weer zeer intensief gebruikt door leden en niet-leden. De brieven die we stuurden aan het CvTE hebben in het geval van vmbo-gt en havo bijgedragen aan een aanvulling op het correctievoorschrift. Ook hebben we contact gehad over het opschuiven van de Wolf-deadline voor het examen vwo: deze deadline is een week opgeschoven.

SAMENWERKING MET CVTE

Voor vmbo-gt en vwo vond in 2024 een testcorrectie plaats. Voor beide testcorrecties is de helft van het aantal deelnemende docenten geworven via LTN, de andere helft rechtstreeks via het CvTE. In januari vond het evaluatiegesprek bij het CvTE plaats over het examenjaar 2023, in november het gesprek over het examenjaar 2024.

COMMISSIE CVTE

Ook in 2024 was LTN betrokken bij sollicitatieprocedures voor commissies bij het CvTE. LTN heeft na sollicitatiegesprekken twee kandidaten aangedragen voor de vaststellingscommissie havo/vwo. Ook is LTN betrokken geweest bij de procedures rond de samenstelling van de nieuwe syllabuscommissies in het kader van de vakvernieuwing.

Professionalisering

DEELNAME NETWERKEN

Door aan te sluiten bij diverse landelijke en regionale netwerken wordt getracht zicht te houden op de actuele onderwijs- en professionaliseringsontwikkelingen. Er is deelgenomen aan feedbacksessies en bijeenkomsten gericht op de nieuwe taaleisen in het mbo. Daarnaast heeft Nicolette Schaper namens LTN zitting genomen in de advieskring voor de herijking van het leergebied Nederlands met betrekking tot de kennisbases van de pabo.

LTN EXCLUSIEF!

In 2024 heeft het in 2023 ontstane initiatief voor de LTN EXCLUSIEF! vorm gekregen. Zo is er exclusief voor de leden van LTN onder andere een bijeenkomst rondom meertaligheid georganiseerd. Voor 2025 staan er meerdere bijeenkomsten op de agenda, onder andere in de (nieuwe) vorm van een LTN-café in februari.

NASCHOLINGSKALENDER

Om voor onze leden inzichtelijk te maken wat de landelijke nascholingsmogelijkheden en data met betrekking tot professionalisering zijn, is in 2022 de nascholingskalender in het leven geroepen. In 2024 hebben wij hierin een positieve ontwikkeling kunnen constateren. Steeds meer aanbieders weten de weg naar LTN te vinden.

LEESEVOLUTIE

LTN is consortiumlid in het project LeesEvolutie. In 2024 heeft LTN een vragenlijst uitgezet onder de leden om te inventariseren hoe leraren werken aan leesvaardigheid. Het doel hiervan was om de praktijkinbreng van leraren bij het project te betrekken. In 2025 zullen panelgesprekken plaatsvinden tussen een deel van de respondenten en enkele onderzoekers in het project.

LERAREN ALS LEESBEVORDERAARS IN HET PO EN VO

LTN is consortiumlid in het RAAK/PRO project Leraren als leesbevorderaars, dat wil zeggen is beleidspartner en participeert in de resonansgroep. In 2024 is vanuit LTN deelgenomen aan klankbordgroepen. In 2025 gaat LTN leden voor focusgroepen werven.

WEBSITE LITERATUURONDERWIJS

In 2024 heeft LTN de hosting van de websites *pratenoverromanfragmenten.nl* en *pratenoverfictiefragmenten.nl* overgenomen van Stichting Lezen. Hierdoor is de continuïteit van deze websites met een schat aan gratis lesmateriaal voor docenten gewaarborgd.

Werkgroep Onderzoek en Didactiek Nederlands (WODN)

Wat doet de WODN?

In opdracht van LTN draagt WODN zorg voor de verspreiding van wetenschappelijke kennis over didactisch onderzoek in Nederland en daarbuiten. WODN heeft 12 leden, bestaande uit docenten Nederlands, vakdidactici Nederlands aan hbo- en wo-lerarenopleidingen, medewerkers van de educatieve infrastructuur (CITO, SLO), vakwetenschappers en promovendi Nederlands, en 15 externe redacteurs. De publicaties van WODN zijn open access, en worden in Nederland en Vlaanderen gebruikt in lerarenopleidingen. Het netwerk rond WODN bestaat uit circa 180 auteurs, waaronder ook Vlaamse. De WODN ontplooidde in 2024 de volgende activiteiten ter ondersteuning van de vakdidactiek:

• NETWERKVORMING

Samen met de Taalunie wil de WODN met LTN verkennen of er een uitbreiding van het LOPON-netwerk naar het voortgezet onderwijs plaats kan vinden; indien LOPON daar geen mogelijkheden toe ziet, wil LTN/WODN zelf zo'n netwerk initiëren, Vlaams-Nederlands, in overleg met de Taalunie. Aan dit voornemen is in een iets andere gedaante gestalte gegeven door een initiatief van de Taalunie, om een notitie Lerarenopleidingen op te stellen. Er is een eerste versie opgesteld in twee online bijeenkomsten. Het initiatief ligt nu bij de Taalunie.

• WEBSITE DIDACTIEK & ONDERWIJS NEDERLANDS

In 2024 is het aantal publicaties op de website Didactiek Nederlands uitgebreid met nieuwe lemma's gepubliceerd in het Levende Handboek Vakdidactiek, bijdragen in de rubriek De Kwestie (opinie), en bijdragen in de rubriek Zo kan het ook! (lesinspiraties op basis van onderzoek).

• ADVIES LEERPLANONTWIKKELING

De WODN was in 2024 via LTN betrokken bij de vakvernieuwing en zal in 2025 ook ondersteunen bij de fase van beproeven van de conceptexamenprogramma's, bijvoorbeeld door gehoor te geven aan uitnodigingen van scholen die lesmateriaal willen ontwikkelen op basis van de concepteindtermen en daarbij ondersteuning nodig hebben.

Didactiek Nederlands

LEVENDE
Talen

- **VERBINDING ONDERZOEK-ONDERWIJSPRAKTIJK**
Het Schoolvak Nederlands Onderzocht: voor de Taalunie verzorgt WODN de jaarlijkse bijdrage aan de digitale publicatie van vakdidactisch onderzoek (voortgezet onderwijs). Zie <https://taalunie.org/dossiers/13/het-taalonderwijs-nederlands-onderzocht-htno>.
- **SCHOLING**
WODN en WODN-leden verzorgden in 2024 diverse scholingsactiviteiten, zoals scholing in het gebruik van digitale middelen in taalbeheersingsonderwijs, scholing basisvaardigheden in samenwerking met Taal als Basis, en bijdragen aan congressen (*Congres Levende Talen* [hoofdlezing]; Het Schoolvak Nederlands; Neerlandistiekdagen; Dag van het literatuuronderwijs). Voor 2025 staat het *Zo Kan Het Ook Concours* en Festival op de agenda, eind maart in Den Bosch.
- **VAKVERNIEUWING**
Actualisatie examenprogramma's
Begin 2024 heeft LTN een brief gestuurd aan SLO en andere betrokken organisaties om de zorgen rond de snelheid van het proces en over de inhoud van de toen voorliggende concepteindtermen te bespreken. In aansluiting op deze brief hebben we gesproken met vertegenwoordigers van de vakvernieuwingscommissie en van SLO om te bepalen hoe de stem van de leraar meer gehoord kan worden in het proces. Dit heeft geleid tot een grootschalige online veldraadpleging. Later in het jaar vond nog een bijeenkomst plaats waarin de volledige set concepteindtermen is besproken met leraren.
- **VELDRAADPLEGING NIEUWE EINDTERMEN**
Op verzoek van LTN heeft de WODN een grootschalige online veldraadpleging georganiseerd om de nieuwe concepteindtermen voor te leggen aan een grote groep leraren. De resultaten van die veldraadpleging zijn ingebracht in de advieskring en besproken met SLO en het ministerie. De rapporten worden in januari 2025 gepubliceerd en ook zullen in 2025 artikelen over de resultaten verschijnen.

Highlight 2024

2024 stond voor veel docenten Nederlands in het teken van de oplevering van de nieuwe conceptkerndoelen vo en de concepteindtermen vo. LTN heeft tijdens het ontwikkelproces voortdurend positief contact gehad met de ontwikkelaars. In februari 2024 merkten wij echter dat er onder onze leden het gevoel leefde dat het allemaal wat te snel ging en dat het moment van vaststelling, in de periode rond de eindexamens, wat ons betreft niet handig was. In een brief aan de ontwikkelaars hebben we dit laten weten. Ter bevestiging van de eerdergenoemde geluiden heeft de WODN op verzoek van het bestuur een uitgebreide veldraadpleging verricht, waarvan de resultaten gedeeld zijn met de betrokken organisaties.

Plannen voor 2025

Samenwerking met lerarenopleidingen

LTN realiseert zich dat voor de nieuwe generatie docenten Nederlands de in 2024 opgeleverde definitieve conceptkerndoelen en concepteindtermen voor het eindexamen Nederlands de normale kaders worden. In 2025 zal een vervolg gegeven worden aan de gesprekken die in 2023 en 2024 zijn opgestart om de samenwerking tussen vakvereniging en lerarenopleidingen te versterken.

Ledenwerving en -behoud

Ook in 2025 blijft ledenwerving en -behoud onze aandacht houden. Hiervoor proberen we onze aandacht te vestigen op studenten van lerarenopleiding via het laten opnemen van ons lidmaatschap op de boekenlijsten. Daarnaast blijven we aandacht houden voor de leergebieden die op het moment ondervertegenwoordigd zijn onder onze leden, zoals vmbo en mbo.

Neerlandistiek in de klas

Neerlandistiek.nl is dé website waarop alle aspecten van de Neerlandistiek aan bod komen. Ook veel leraren lezen graag het onderwijsgerelateerde onderdeel *Neerlandistiek in de Klas*. LTN ziet mogelijkheden om nauwer samen te werken met dit platform om zo enerzijds aan ledenwerving te doen en anderzijds de band met de neerlandistiek te versterken.

VONK

Op initiatief van enkele docent-onderzoekers verenigd in VONK (Vakdidactisch Onderzoek Nederlands in de Klas) zal in 2025 een special van *Levende Talen Magazine* verschijnen. Deze special wordt ondersteund (ook financieel) door LTN en zal artikelen bevatten over vakdidactisch onderzoek dat met het oog op de actualisatie van de examenprogramma's leraren concrete handvatten biedt. Rond het verschijnen van de special zal een VONK-middag in samenwerking met LTN EXCLUSIEF! georganiseerd worden.

Activiteiten curriculumvernieuwing

In 2025 zal de beproevingsfase van de vernieuwde examenprogramma's starten. LTN zal hierbij nauw betrokken zijn. Ook blijft LTN een vinger aan de pols houden als het gaat om de aandachtsgebieden burgerschap en digitale geletterdheid; aspecten van deze gebieden zijn namelijk al herkenbaar aanwezig binnen het schoolvak Nederlands.

Sectie Nederlandse Gebarentaal

Bestuur

Gera Vonk-Huisjes – voorzitter
Marijke Scheffener – secretaris
Adde Woest – penningmeester

In 2024 heeft helaas niemand zich kandidaat gesteld voor bestuurslid van de sectie Nederlandse Gebarentaal van Levende Talen (*voortaan*: VLLT NGT).

Aantal leden

Eerste leden – 51
Tweede leden – 33

Acties in 2024

- In 2024 heeft het bestuur 10 vergaderingen belegd. Op 13 april vond de ALV van Levende Talen in Utrecht plaats. Namens VLLT NGT waren Gera Huisjes en Adde Woest vertegenwoordigd bij deze vergadering. Daarna vond de ALV van de sectie VLLT NGT plaats. De vergadering is goed verlopen. We vonden het echter jammer dat er weinig leden aanwezig waren in verband met de voorleeswedstrijd op diezelfde dag in Amersfoort.
- De Nederlandse Gebarentaal is sinds 1 juli 2021 een officiële taal. Het vak Nederlandse gebarentaal wordt echter nog niet als taalvak en/of keuzevak gegeven op reguliere scholen po en vo. Een positieve uitzondering is er al wel: het OLV in Breda heeft het vak NGT als vast keuzevak opgenomen in het curriculum en al 3 jaar op rij is dit een groot succes. Dit biedt perspectief! Er is een methode met materiaal voor leerlingen van 7 tot en met 14 jaar. Het bestuur VLLT NGT heeft een subsidie van het VLLT DB toegekend gekregen, waarmee delen uit ons voorgestelde plan gerealiseerd kunnen worden. In 2024 kon dit project gestart worden. Tot nu toe zijn de resultaten goed te noemen. In 2025 hopen wij dit project goed te kunnen afronden.

Highlights 2024

- Op 19 april heeft Nienke Fluitman van het project vakvernieuwing (met als doel: NGT in elk klaslokaal) een training aan 8 docenten NGT in Houten gegeven.
- Said Jamal Alyass heeft een bijeenkomst over een pilot Feedbackbijeenkomst/intervisie op 14 juni 2024 aan HULeraren/studenten georganiseerd. Deze bijeenkomst had als doelen: kennis delen over didactiek NGT / professionaliseringplan, het verstrekken van nieuwe kennis en het opdoen van vaardigheden.
- Op 10 juni werd de alumnidag voor docenten, tolken en schrijftolken door HU IGTD georganiseerd. Het thema was: elkaar ontmoeten en kennis uitwisselen. De onderwerpen waren: onderwijsinnovatie bij HU IGTD en ethisch en taal-ideologische vraagstukken per beroepsgroep. Marijke Scheffener werd voor het panelgesprek gevraagd om gesprekken met de deelnemers te houden over hun ervaringen met NGT. Deze bijeenkomst was geslaagd te noemen.
- In september 2024 zou Richard Cokart van het Nederlandse Gebarentaal vertellen over de ontwikkeling van een avatar met betrekking tot gebarentaal. In 2023 werd er een onderzoek gestart in samenwerking met de NS naar de ontwikkeling van een gebarentaal-avatar voor de NS. Voor gebarentaligen is het prettig om deze informatie te krijgen in hun eigen taal. De NS was benieuwd of er een avatar ontwikkeld kan worden die op aankondigingsborden boven de perrons wijzigingen in de dienstregeling meedeelt in NGT. Het is belangrijk om de avatar te ontwikkelen in samenspraak met de dovengemeenschap. Zo bleek uit het



onderzoek dat correct mondbeeld heel belangrijk is om een avatar te begrijpen. Ook is het uiterlijk van de avatar aangepast, zodat het prettiger is om naar te kijken.

De avatar is er voorlopig nog niet; er moet nog veel aan gewerkt worden. Verder zou Richard ook de verschillende manieren van avatar maken toelichten. Helaas is deze bijeenkomst niet doorgegaan wegens zijn ziekte.

- In november zou Lisa Hinderks, docent ethiek, een vervolg workshop in Utrecht geven over de samenwerking tussen dove en horende NGT docenten met als uitgangsvraag: "Welke invloed heeft jouw positie op jouw werk, welke ethische overwegingen komen daarbij kijken?" Helaas ging deze workshop ook niet door wegens te weinig deelnemers. Deze wordt verplaatst naar 14 februari 2025 in Amersfoort.
- De sectie NGT VLLT heeft niet alleen eigen website en facebook, maar ook eigen LinkedIn. LinkedIn is een online socialenetwerksite. De sectie NGT VLLT zal aandacht aan LinkedIn blijven besteden om nog meer bekend te maken vanuit ons netwerk NGT waarmee ook netwerken met de andere belangrijke organisaties mogelijk wordt.

Plannen voor 2025

- Voorlichtingsbijeenkomst organiseren voor nog-niet-afgestudeerde NGT-docenten en pas geslaagde docenten van Instituut voor Gebaren, Taal, Dovenstudies (IGTD) van de Hogeschool Utrecht (HU).
- Twee workshops per jaar.
- Algemene Ledenvergadering van de sectie NGT.
- Nieuwe bestuursleden verwerven in april 2025.
- Het Project vakvernieuwing NGT evalueren en afronden.
- Studiemiddag en vervolgworkshop van Lisa Hinderks: samenwerking tussen dove en horende NGT docenten.
- Samenwerking met het Nederlandse Gebarent centrum + de organisatie TYD over het werkboek/lesmateriaal NGT in elk Klaslokaal.
- Opnieuw checken en ontwikkelen van dit materiaal.
- Een nieuwe vrijwilliger verwerven voor PR-activiteiten.
- 4e symposium van de sectie NGT VLLT in Rotterdam organiseren.

Sectie Nedersaksisch

Bestuur

Mirjam Günther-van der Meij – voorzitter
Jordi Jager – vicevoorzitter
Cato Piek – secretaris
Ellen Peters – penningmeester
Fieke Gosselaar – algemeen bestuurslid
Héleen Bulthuis – algemeen bestuurslid

Bestuurswisselingen

Tijdens de Algemene Ledenvergadering hebben er enkele veranderingen plaatsgevonden in de samenstelling van ons bestuur. Onze voormalig vicevoorzitter en secretaris Amber Tieck en onze penningmeester Arja Olthof zijn gestopt als bestuursleden. Hiervoor zijn Fieke Gosselaar en Héleen Bulthuis in de plaats gekomen. De al zittende bestuursleden hebben de rollen van vicevoorzitter, secretaris en penningmeester op zich genomen.

Aantal leden

Eerste leden – 26
Tweede leden – 28

Acties in 2024

ALV

Tijdens de Algemene Leden Vergadering op 5 april 2024 hebben we samen met de sectie Fries een middag georganiseerd bij de streektaalinstelling Stellingwarver Schrieversronte. Naast de ALVs van beide secties, hebben we gezamenlijk van twee lezingen genoten: één van Abel Darwinkel over overeenkomsten tussen het Nedersaksisch en het Fries, en één van de Stellingwarver schrijfster Christine Mulder over haar werk. De ALV werd afgesloten met een gezamenlijk buffet.

Congres

Wij waren aanwezig tijdens het Congres Levende Talen. Met twee workshops en een drukbezochte stand lieten we zien hoe waardevol meertaligheid en streektaalen zijn in het onderwijs. De workshops behandelden waar ruimte is voor meertaligheid en hoe dit gecombineerd kan worden met taalonderwijs, burgerschap en digitalisering.

Highlight 2024

Dit jaar vierden we ons eerste lustrum en dat werd gevierd met een posteractie. Zes Nedersaksische schrijvers, onder wie Herman Finkers en Hendrik Jan Bökkers, maakten een gedicht in hun Nedersaksische variant, gericht op verschillende leeftijden zodat de gedichten zowel op primair als voorgezet onderwijs konden worden gebruikt. De posters, met bijbehorende lesbrieven, werden door 70 scholen gratis afgenomen in het hele Nedersaksische taalgebied. In de regionale en zelfs landelijke media was er volop aandacht voor de actie. Met deze actie wilden we niet alleen meer zichtbaarheid voor het Nedersaksisch op scholen creëren, maar ook de naamsbekendheid van onze sectie vergroten.

Plannen voor 2025

- Opnieuw een gedeelde Algemene Leden Vergadering met de sectie Fries organiseren in april 2025.
- Afronding ontwikkeling streektaalonderwijsnascholings-traject voor po en het draaien van een pilot in provincie Drenthe (april/mei 2025).
- Uitbreiden van de lesmateriaaldatabank op onze website www.ltnedersaksisch.nl.
- Uitbreiden van samenwerkingen met andere streektaalorganisaties en Levende Talen-secties (het gehele jaar).



Sectie Papiaments

Bestuur

Margriet Leest – voorzitter (tot 23 januari 2024)
 Sherwin Burke – secretaris (tot 1 april 2024)
 Sergio Kappel – penningmeester

Aantal leden

Eerste leden – 33
 Tweede leden – 17

Acties in 2024

Het bestuur heeft tot en met mei maandelijks online vergaderd, elke eerste dinsdagavond van de maand. Op 13 april hebben we, aansluitend op de ALV van LT, fysieke vergaderd. Hier hebben we de toekomst van LT-P besproken en de activiteiten zoals op de planning stonden. Wat zou (nog) wel kunnen doorgaan en op welke wijze. Dit gezien het aftreden van de voorzitter en de secretaris voor wie nog steeds geen opvolgers zijn. De secretaris en voorzitter hebben verschillende Caribisch-Nederlandse activiteiten in en rond Den Haag bijgewoond om aandacht te vragen voor lidmaatschap en de vacatures binnen het bestuur en Studiamigo/u.

Ook het kernteam van Studiamigo/u vergaderde maandelijks online, elke tweede dinsdagavond van de maand. Ook deze

heeft t/m mei 2024 plaatsgevonden. Hier werden lopende zaken met betrekking tot studenten en guias besproken. Evenals de telefonische contacten met guias door Shirley en de voorzitter, bijeenkomsten voor en met guias en studenten van het lopend jaar. Maar ook de actualisatie van de handleidingen voor guias en studenten en het opvullen van de vacatures zowel van het bestuur als binnen deze dividi. Het voornemen was om *dividi* Buki ta Konta per september 2024 weer te laten bloeien.

Highlight 2024

De workshop door Eva van Leeuwen aan *guias* van Studiamigo/u. En deze nog wel op de dag dat we afscheid van haar namen. Eva is een expert op het gebied van meertaligheid. Door haar kennis van het Papiamentu/u is haar workshop ook vanuit deze taal op het leren van het Nederlands (en andere talen) gericht. Ze gaf handvatten in de begeleiding van onze studenten, manieren in het aanmoedigen van studenten hoe zij de Nederlandse taal kunnen leren te beheersen om successen te behalen in hun studies. Alle aanwezigen hebben genoten van de workshop en zijn met hernieuwde inspiratie voor de begeleiding van onze ABC-studenten naar huis gegaan.

Sectie Russisch

Bestuur

Geramé Wouters – voorzitter, nascholing, redacteur LTM, website, *Курьер* (nieuwsbrief), PR
Christine Gardner – secretaris, penningmeester a.i., contactpersoon vertalen, contacten met Maprjal (bevroren)
Jeanette Bron – algemeen bestuurslid, heritage speakers, contactpersoon vo en staatsexamens
Vacature – penningmeester
Vacature – algemeen bestuurslid, internationale contacten, contactpersoon ho/wo

Tot 1 november 2024 was Dorie Nielen in het bestuur de drijvende kracht achter de nascholing, de staatsexamens en tot twee jaar geleden de begeleiding van *heritage speakers*. Ze was tevens de contactpersoon voor het Wetenschappelijk onderwijs. Helaas heeft ze besloten om na wederom een zeer succesvolle studiedag het bestuurswerk neer te leggen. De sectie is haar heel veel dank verschuldigd. Dorie is ruim twaalf jaar de steun en toeverlaat van het bestuur geweest. Ze heeft de ondersteuning van *heritage-leerlingen* Russisch naar een professioneel plan getild, is een expert in toetsing en altijd goed georganiseerd. Levende Talen Russisch mist Dorie enorm. Gelukkig is ze actief voor de toetsing in het voortgezet onderwijs en mogen we altijd een beroep op haar doen.

In memoriam

Kees Verheul is op 16 maart 2024 overleden. Hij was docent Russische Letterkunde aan de Rijksuniversiteit Groningen, vertaler, schrijver en een vriend van velen. Hij leverde ook bijdrages aan een – nog altijd gebruikte – cursus Russische literatuur voor middelbare scholen, getiteld *Russkaja Literatura*. *Bloemlezing Russische Literatuur en Inleiding Proza en Poëzie*. *Een inleiding in de Russische literatuur – 20 analyses*. Scholieren en studenten Russisch in Nederland hebben heel veel aan Kees Verheul te danken.

Aantal leden

Eerste leden – 36
Tweede leden – 12

Acties in 2024

- SLO heeft de vernieuwde concept-examenprogramma's moderne vreemde talen gepubliceerd, ook voor Russisch. Daar ging een traject aan vooraf van verschillende feedbackrondes middels veldraadplegingen, bijeenkomsten van de Advieskring, en verschillende bijpraatsessies met de LT talensecties kleine schooltalen. LT Russisch was hier steeds bij betrokken.
- Leerlingen kunnen sommige talen ook met een Starters-variant of Elementair afronden, zo ook Russisch. Zij doen dan geen centraal examen, maar alleen een schoolexamen. De vakvernieuwingscommissie heeft zich vanaf september 2024 over een conceptexamenprogramma voor de starters-variant gebogen. In november vond een veldraadpleging plaats.
- De studiedag *Levende Talen Russisch* in Leiden was succesvol. Met drie plenaire sprekers, een bijpraat- en ideeënsessie over *Vakvernieuwing en de toekomst van het taalonderwijs Russisch in Nederland*, vier parallelle workshops en de prijsuitreiking van de vertaalwedstrijd was het een volle, afwisselende dag.
- Voor de zevende Vertaalwedstrijd Russisch-Nederlands werd dit keer een tekstfragment gekozen van de Dagestaanse schrijfster Alisa Ganieva. Lastig waren volgens de jury 'de talrijke realia, de cultuurgebonden termen'. Zoals altijd krijgt de vertaler die de eerste prijs wint, de gelegenheid het hele verhaal te vertalen voor publicatie in het *Tijdschrift voor Slavische Literatuur (TSL)*.
- Voor het *Congres Levende Talen* (8 november in Zwolle) waren namens LT Russisch twee sprekers uitgenodigd. Eén workshop ging over *heritage-leerlingen*, de andere workshop bood een eerste kennismaking met de Russische taal, en vroeg daarnaast ook aandacht voor het ITV, Hogeschool voor Tolken en Vertalers te Utrecht.



- LT Russisch was in november aanwezig bij de *NIP Days at the University of Groningen*. De presentaties lieten heel goed zien dat er aan Nederlandse universiteiten veel onderzoek wordt gedaan naar Russische en Oost-Europese thema's. Een grote groep middelbarescholieren van het Aletta Jacobslyceum in Hoogeveen was aanwezig met hun docent Russisch.
- We hebben bij diverse gelegenheden bij studenten aandacht gevraagd voor het beroep van docent Russisch, en de educatieve minor en master die daartoe opleiden.
- Onze *Kur'er* (Nieuwsflits) verschijnt onregelmatig maar wordt altijd goed ontvangen.

Highlight 2024

Deelnemers aan de Studiedag Levende Talen Russisch zijn niet alleen docenten Russisch, maar ook tolken, vertalers, slavisten, studenten en belangstellenden. Sommigen spreken vloeiend Russisch en verstaan het goed, anderen zijn de taal (nog) niet machtig. Het is de belangstelling voor de Russische taal, literatuur en cultuur die ons verbindt. De onderwerpen van de lezingen en workshops zijn mede daarom heel divers. Dit jaar ging een van de workshops over 'simultaantolken'. Direct na de theepauze konden we meteen ervaren hoe dat werkt: De Russische journalist en cultuurexpert Andrei Arkhangelsky hield een plenaire lezing in het Russisch. Dat hadden we eerder

nog niet gedaan. Voor wie er gebruik van wilde maken, was er een fluistertolk aanwezig en vijfendertig headsets, en dat werd zeer gewaardeerd. Het gaf een extra dimensie aan onze studiedag.

Plannen voor 2025

- Dag organiseren voor leden van de sectie.
- Bijeenkomst organiseren voor iedereen die betrokken is bij het onderwijs Russisch in NL om de samenwerking te versterken en te bestendigen.
- Contacten leggen met (oud-)studenten Russisch van diverse opleidingen.
- Lerarenopleiding verder onder de aandacht brengen bij studenten, en bij DUO uitzoeken wat ervoor nodig is om diploma's van buitenlandse docenten Russisch te erkennen. Dit biedt de mogelijkheid om met een grotere docentenpool de *heritage speakers* te begeleiden naar het eindexamen.
- Het bestuur van Levende Talen Russisch weer op sterkte brengen.
- Onze aanwezigheid op sociale media evalueren en toekomstbestendig maken.
- Organiseren van de jaarlijkse Studiedag Levende Talen Russisch op 20-09-2025.



Sectie Spaans

Bestuur

María Fernanda Martino Ávila – voorzitter
Blanca Cano – secretaris en penningmeester
Mónica Lema – algemeen bestuurslid
Edith Oliver Mosqueda – algemeen bestuurslid
Ivonne Lanza – algemeen bestuurslid

Aantal leden

Eerste leden – 143
Tweede leden – 53

Acties in 2024

El baúl de los juegos

Online sessie voor docenten met tips, spelletjes en tools om Spaanse lessen (ELE/ELH) voor kinderen interactiever en leuker te maken. Deelname is gratis, maar inschrijving is verplicht. Docenten delen kennis over educatieve spellen en digitale hulpmiddelen.

Data: 19 januari, 22 maart, 28 juni, 11 oktober.

La Cueva de las Lobas

Literaire en poëtische onlinebijeenkomsten waarin deelnemers gedichten voordragen en ervaringen over boeken, films en documentaires delen. De bijeenkomsten vierden belangrijke culturele momenten en bevorderen kennis van Spaans-Amerikaanse literatuur. Deelnemers bespreken hun favoriete werken en wisselen ideeën uit.

Data: 8 maart (Internationale Vrouwendag), 4 oktober (Thema 'Na de zomer'), 5 november (*Día de los Muertos*).

Nationaal Congres Spaans

Twee dagen vol workshops en sessies voor docenten Spaans, gericht op nieuwe inzichten en netwerken. Hoogtepunten waren de 'workshop' door Utrecht en presentaties over AI, intercultureel leren en emoties in de klas. Het evenement werd afgesloten met een beurs waar partners hun leermiddelen presenteerden.

Data: 5 en 6 april 2024.

Cito-examenbespreking

Tijdvak 1 online sessies om de Cito-examens voor vmbo, havo en vwo te evalueren. Deelnemende docenten gaven feedback

over vraagstellingen en suggesties voor verbeteringen.

Een gedetailleerd rapport met bevindingen werd naar het College voor Toetsen en Examens (CvTE) gestuurd voor verdere optimalisatie van het toetsingsproces.

Datum: 31 mei 2024.

Día del Profesor de Español

Een jaarlijkse bijeenkomst voor docenten Spaans om te netwerken en geïnspireerd te raken. De editie van 2024 vond plaats in Dordrecht met een stadswandeling, museumbezoek en interactieve presentaties over onderwijs. De dag eindigde met een gezellige avond met tapas en muziek.

Datum: 8 juni 2024.

Profielwerkstukwedstrijd

Competitie voor de beste profielwerkstukken Spaans. De jury beoordeelde inzendingen uit het hele land. In de vwo- en havo-categorie werden prijzen toegekend aan leerlingen van verschillende scholen om excellentie in taalonderzoek en presentatie te belonen.

Juli 2024

Platform Spaans Conferentie

Conferentie gericht op kennisuitwisseling en samenwerking over de Spaanse taal en cultuur. Belangrijke onderdelen waren een lezing over de economische waarde van Spaans en een discussie over toekomstperspectieven. Het evenement bracht docenten, schoolleiders en beleidsmakers samen.

Datum: 13 september 2024.

Generación Excelente

Onderscheiding voor scholen en leerlingen die drie jaar op rij DELE-diploma's behalen. Scholen ontvangen een certificaat als bewijs van hun inzet voor hoogstaand taalonderwijs. Leerlingen ontvangen individuele certificaten voor hun behaalde taalniveau. Een extra ceremonie werd gehouden om de uitmuntende prestaties te vieren.

Datum: 24 januari 2024 (ceremonie).

Actualisatie kerndoelen Spaans

Bijdrage aan de herziening van kerndoelen moderne vreemde talen met focus op communicatievaardigheden, interculturele competenties en authentieke taalbronnen. Feedback van docenten en experts werd verzameld in rapporten en doorgestuurd naar SLO om de conceptdoelen te verbeteren.

November 2024 (oplevering definitieve conceptkerndoelen).

Actualisatie examenprogramma's Spaans

De sectie werkte samen aan de vernieuwing van het examenprogramma Spaans. Door adviesrondes en feedbacksessies werd input van docenten en experts verwerkt. De eindversie werd in september ter goedkeuring voorgelegd aan de minister van Onderwijs.

September 2024 (indiening eindversie).

Actualisatie examenprogramma's variant 'Elementair'

Evaluatie van het examenprogramma voor de elementaire variant Spaans. In samenwerking met docenten werd feedback verzameld en suggesties voor verbeteringen gedeeld om gelijke kansen en soepele doorstroom naar vervolgonderwijs te bevorderen.

Verwachte oplevering in eerste kwartaal 2025.

Precorrectie Spaans CE 2025

Bijeenkomst met 24 docenten voor het screenen van het correctievoorschrift van het centraal examen Spaans vwo. Onder strikte geheimhouding werden correcties en suggesties voor verbeteringen besproken. Dit draagt bij aan een soepel verloop van het examenproces.

Datum: 2 november 2024.

Plan Basisvaardigheden MVT

Project gericht op de professionalisering van docenten in taal en communicatie, burgerschap en digitale geletterdheid. Ontwikkelde modules en lesmateriaal worden gedeeld via conferenties en studiedagen. Het project bevordert samenwerking tussen taaldocenten van verschillende vakken en onderwijsniveaus.

Datum: Eindpresentatie gepland op 27 juni 2025.

Congres Levende Talen 2024

Op 8 november 2024 vond het Congres Levende Talen plaats in Zwolle, met als thema 'Begrijpen en begrepen worden – Talen in verbinding'. De sectie Spaans verzorgde goed bezochte workshops over AI in de taalles, leesbevordering, sociale media en kunst in taalonderwijs. Het congres bood inspiratie, kennisdeling en versterkte de samenwerking tussen taaldocenten.

Maandelijkse nieuwsbrief

Sinds mei 2023 ontvangen leden een maandelijkse nieuwsbrief met updates over activiteiten van de sectie en nieuws uit de Spaanstalige wereld. Dit versterkt de betrokkenheid en communicatie met leden.

Data: Maandelijks vanaf mei 2023.

De sectie Spaans heeft in 2024 diverse bijdragen geleverd aan *Levende Talen Magazine (LTM)*, met een focus op onderwerpen die relevant zijn voor het vak Spaans

Highlight 2024

Het *Nationaal Congres Spaans 2024* was een groots evenement voor docenten Spaans in Nederland. Het vond plaats op 5 en 6 april en bood inspirerende sessies en workshops gericht op innovatieve lesmethoden, zoals intercultureel leren, AI-toepassingen in de klas en emotionele betrokkenheid. De unieke 'walkshop' door Utrecht verbond onderwijs met cultuur tijdens een interactieve stadswandeling. Daarnaast bood de exposantenbeurs toegang tot de nieuwste lesmaterialen van prominente uitgeverijen. Het congres faciliteerde netwerken en kennisdeling tussen docenten uit alle onderwijsniveaus. De succesvolle editie onderstreepte het belang van samenwerking en inspiratie om het Spaanse taalonderwijs verder te versterken en te vernieuwen.

Plannen voor 2025

- Voorbereidingen voor het *Internationaal Congres Spaans 2026*. Een bruisend Spaans docentencongres met inspirerende workshops voor alle onderwijssectoren: vo, privé, bo, mbo en volwassenen. Dit tweedaagse evenement belooft passie, kennisdeling en netwerk mogelijkheden. Een unieke kans om Spaanse onderwijsvaardigheden te verdiepen en te versterken.
- Verschillende workshops online voor docenten, waaronder 'El baúl de los juegos para niños'.
- 'La cueva de las lobas' verandert in een live ontmoeting. Plaats: Bibliotheek van de Instituto Cervantes in Utrecht.
- *Jornada Didáctica ELE para niños* op 31/05/2025
- Ledenwerving
- Maandelijks nieuwsbrief
- Monitoring fase van beproeven kerndoelen en examenprogramma's voor Spaans
- Platform Spaans: verschillende activiteiten organiseren om de Spaanse taal in Nederland te promoten en beter te positioneren.

Sectie Turks

Bestuur

Mehmet Uz – voorzitter
Canan Gönençay – vicevoorzitter (sinds juli 2024)
Catharina Geelen – secretaris en redacteur LTM
Taner Yıldız – penningmeester

Aantal leden

Eerste leden – 23
Tweede leden – 12

Acties in 2024

- De Sectie Turks heeft 5 fysieke en 3 online bijeenkomsten gehad in 2024 en heeft in totaal 8 keer vergaderd.
- Catharina Geelen nam deel aan de advieskring vakvernieuwing MVT.
- In juli 2024 heeft Canan Gönençay zich aangesloten bij het bestuur als vicevoorzitter.
- Sectie Turks verzorgt nu een online taalcursus Nederlands en Engels aan Turkstaligen. Deze cursus wordt online via Zoom gegeven, en bestaat uit een aantal introductielessen.
- We onderzoeken wat nodig is om Turkse docenten behalve hun academische titel ook erkenning van lesbevoegdheid te laten krijgen.
- Er is een YouTube-kanaal om de sectie Turks van Levende Talen te promoten en de Turkse en Nederlandse taalkennis van de deelnemers te verbeteren (Hollandaca Nederlands Dil Kursumuz2021 Mehmet Uz – YouTube). Deze site gaat komend jaar gemoderniseerd worden.
- De Facebookpagina van de sectie Turks wordt beheerd door Mehmet Uz, www.facebook.com/Levende-Talen-SectieTurks-Turkçemiz-817387268345361/.
- De website Sectie Turks van Levende Talen is geredigeerd en weer up-to-date, zie <https://turks.levendetalen.nl>.
- WhatsApps-groepen Sectie Turks en bestuur Sectie Turks worden beheerd door Mehmet Uz.
- Op 8 november hebben Canan en Catherina deelgenomen aan het congres van Levende Talen in Zwolle.
- Op 10 november nam Canan deel aan de Herdenkingsdag van Atatürk. (zie: <https://turks.levendetalen.nl/2024/11/10/herdenkingsdag-van-ataturk/>).

- Op 24 november vierden we de Turkse Dag van de Leraar in Amsterdam (brunch) en in Capelle a/d IJssel (avond) met 35 leden en een aantal genodigden, waaronder de Turkse Consul-Generaal en Turkse Onderwijsadviseur- en Attaché. Wij konden ons als Sectie Turks presenteren aan een groep geïnteresseerden uit diverse geledingen en daarna netwerken. Het was een zinvolle en gezellige dag. (Zie: <https://turks.levendetalen.nl/2024/11/24/dag-van-de-leraar/>).
- We waren aanspreekpunt voor docenten en geïnteresseerden met vragen over onderwijs en examens Turks.

Highlights 2024

- Op 24 november 2024 werden in Turkije nationale scholen opgericht om het nieuwe alfabet te onderwijzen. Sinds 1981 wordt op die datum in Turkije de ‘Dag van de Leraar’ gevierd. Wij vierden deze dag als Levende Talen Sectie Turks in Amsterdam en Capelle a/d IJssel. Bij het evenement waren de Turkse Consul-Generaal in Amsterdam, Mahmut Burak Ersoy, Onderwijsadviseur Miyase Koyuncu, Onderwijs-attaché Anıl Yılmaz en het volledige Bestuur van Levende Talen Sectie Turks aanwezig. De openingspeech werd gehouden door Canan Gönençay, vicevoorzitter Sectie Turks. Vervolgens benadrukte de Consul-Generaal het belang van Turks onderwijs en het versterken van culturele banden. Onderwijsadviseur Koyuncu wees op de noodzaak om de Turkse taal door te geven aan toekomstige generaties. Mehmet Uz, voorzitter Sectie Turks verklaarde dat de bewustwording van de Sectie Turks vergroot moet worden en dat de vereniging naast docenten ook openstaat voor iedereen die zich wil inzetten voor onderwijs. Hij zei: ‘Iedereen die onderwijs wil ondersteunen, kan lid van onze sectie Turks worden en bijdragen’. De Turkse sectie van Levende Talen richt zich op het behouden van taal- en cultuurbanden binnen de Turkse gemeenschap in Nederland en het door-



geven ervan aan jongere generaties. Deelnemers werden opgeroepen de activiteiten van de sectie te steunen. De sectie wil in de komende jaren meer leraren bereiken en haar activiteiten uitbreiden om de solidariteit binnen de Turkse gemeenschap te versterken. Het evenement eindigde in een sfeer waarin waardering voor de inspanningen van de leraren en de ‘Dag van de Leraar’ werden gevierd. De deelnemers benadrukten hoe belangrijk onderwijs en het leren van de Turkse taal zijn voor het versterken van de maatschappelijke banden. Zie: <https://turks.levendetalen.nl/2024/11/24/dag-van-de-leraar/>.

- Op 10 november herdachten we het overlijden van Mustafa Kemal Atatürk, de grondlegger van de moderne Turkse Republiek. Zie: <https://turks.levendetalen.nl/2024/11/10/herdenkingsdag-van-ataturk/>.

Plannen voor 2025

- Canan en Mehmet gaan als voorzitter afwisselend deelnemen aan de vergaderingen van het HB.
- Catharina Geelen vertegenwoordigt de sectie als redacteur van LTM en in de adviescommissie SLO.
- We zijn aanspreekpunt voor docenten en geïnteresseerden die vragen hebben over onderwijs en examens Turks.

- We werken samen met het Yunus Emre Instituut bij diverse projecten.
- We organiseren een gedichten- en essaywedstrijd.
- De website, WhatsApp en Facebookpagina's worden up-to-date gehouden en we zetten ons netwerk gericht in om contact met elkaar te houden.
- De online cursus en een workshop Nederlands en Engels voor Turkstaligen zullen worden gegeven aan geïnteresseerden.
- De Sectie Turks van Levende Talen willen we verder promoten bij Turkse docenten, expats en geïnteresseerden. Iedereen die onderwijs wil ondersteunen kan lid worden van onze Sectie Turks.
- We zijn present op het Congres Levende Talen met een workshop van de Sectie Turks.
- We gaan alle leden uitnodigen voor de ALV en een bijeenkomst van de sectie Turks op 12 april 2025.
- We vieren de ‘Dag van de Leraar’ rond 24 november 2025 en promoten de sectie Turks.

VERSLAG VAN DE DIENST JURIDISCHE BIJSTAND

Ook in het jaar 2024 werd juridische bijstand verleend aan leden die hier behoefte aan hadden. Dit jaar hebben ongeveer 60 leden een beroep op deze dienst gedaan, van wie sommigen in de loop van het jaar meerdere keren een vraag/zaak voorlegden met uiteenlopende onderwerpen.

In 2024 kregen enkele zaken, die hun aanvang hadden in 2023, een voortzetting. De afhandeling van de zaken heeft in totaal ruim 400 schriftelijke stukken al dan niet met de nodige bijlagen (in en uit) opgeleverd. Daarbij zijn de nodige telefoongesprekken gevoerd met leden en/of bij een zaak betrokken derden. Ook is er in de loop van het jaar, waar nodig, contact geweest tussen Juridische Bijstand en Bureau Levende Talen.

De volgende onderwerpen kwamen in 2024 onder andere aan de orde: conflicten, ziekte, arbeidsongeschiktheid, loon, functiehuis, (dis)functioneren, pensioen en seniorenregelingen, informatie rond tijdelijke contracten en aanstellingen, inzetplanning (uren- en taaktoedeling), verlof en inzet LPB-uren, gratificatie bij aantallen dienstjaren, nevenwerkzaamheden, uitruilregeling, vakantierechten, omscholingsbudget, promotie en algemene informatie, zoals over medezeggenschap.

Uit dit overzicht blijkt, dat ook dit jaar de leden de dienst Juridische Bijstand wisten te vinden over tal van kwesties.

VERSLAG VAN DE REDACTIES VAN LTT & LTM

Levende Talen Tijdschrift

Levende Talen Tijdschrift verschijnt viermaal per jaar. De artikelen in het tijdschrift behandelen vakdidactische onderwerpen en hebben een meer wetenschappelijk karakter dan de bijdragen in LTM.

Het tijdschrift ging in 2024 de vijfentwintigste jaargang in. In 2024 zijn vier nummers uitgebracht (april, juni, september, december). De redactie heeft het afgelopen jaar vier keer vergaderd over de inhoud en samenstelling van het tijdschrift. De redactie werft actief kopij, bespreekt de ingestuurde bijdragen en schrijft zelf teksten.

De huidige redactie bestaat uit Catherine van Beuningen, Helge Bonset (hoofdredacteur), Amos van Gelderen, Sonja Heebing, Ton Koet en Josefien Sweep. Marrit van de Guchte heeft halverwege het jaar afscheid genomen.

In 2024 zijn in *Levende Talen Tijdschrift* de volgende typen bijdragen opgenomen:

- ‘Onderzoek/Vakontwikkeling’ (artikelen waarin gerapporteerd wordt over didactische en onderwijskundige ontwikkelingen en/of onderzoek).
- ‘Verschenen proefschrift’ (bespreking van in Nederland uitgevoerd promotieonderzoek).
- ‘Gesignaleerd’ (signalementen van didactische en onderwijskundige publicaties).

Twaalf bijdragen vielen in de rubriek ‘Onderzoek/Vakontwikkeling’. Hiervan hadden er zeven betrekking op het voortgezet onderwijs, drie op het hoger onderwijs, een op het basisonderwijs en een op het volwassenenonderwijs. Zeven bijdragen hadden betrekking op het onderwijs in het Nederlands of in schoolvakken waar Nederlands de voertaal is, vier hadden betrekking op het onderwijs in de moderne vreemde talen, en een had betrekking op beide.

In de rubriek ‘Verschenen proefschrift’ zijn de dissertaties besproken van:

- Suzanne Bogaerds-Hazenberg, *Text structure instruction in Dutch primary education: Building bridges between research and practice*.
- Jeroen Steenbakkers, *Speelse toewijding: een pedagogisch-didactisch onderzoek naar schrijfstijl- en formuleeronderwijs in klas 3 en 4 havo/vwo*.
- Eva Puimège, *An empirical investigation into the acquisition and processing of L2 formulaic sequences in meaningful input*.
- Lieke Holdinga, *Disciplinary writing. Four empirical studies on historical and philosophical literacy*.
- Astrid van Winden, *Van struikelblok naar bouwsteen: Een vakdidactisch onderzoek naar het schrijven van begrijpelijke alinea’s door leerlingen uit het voortgezet onderwijs*.

In de rubriek ‘Gesignaleerd’ is besproken:

- Jeroen Dera, Joyce Gubbels, Janneke van der Loo & Jimmy van Rijt (red.), *Vaardig met vakinhoud. Handboek vakdidactiek Nederlands*.

De redactie bespeurt een afname van het kopij-aanbod voor de rubriek ‘Onderzoek/Vakontwikkeling’, ondanks actieve werving door de redactie. Hopelijk is deze tendens slechts tijdelijk.

Vanaf 2014 is de archiefsite www.lt-tijdschriften.nl verder uitgebouwd en bijgehouden. Dit betekent dat inmiddels alle artikelen van LTT vanaf 2000 tot en met 2024 via de site te raadplegen zijn.

De vormgeving van het tijdschrift was in handen van Monique van Hootegem.

Namens de redactie van *Levende Talen Tijdschrift*,
Helge Bonset, hoofdredacteur

Levende Talen Magazine

Levende Talen Magazine heeft in 2024 zijn 111e jaargang beleefd. Elk nummer bevat vier hoofdartikelen over uiteenlopende onderwerpen. In de artikelen staan talenonderwijs en de praktijk van het lesgeven centraal. De redactie streeft naar een goede balans tussen artikelen over moedertaal didactiek en vreemdetalendidactiek. Behalve hoofdartikelen bevat LTM een aantal vaste rubrieken: ‘Gesignaleerd’, ‘Nieuws’, ‘Binnenkort’, ‘Etalage’, ‘Web en App’, ‘Onderzoek en praktijk’, ‘Poëzie’, ‘Films en Series’, ‘Column’, ‘Jeugd- en jongerenliteratuur’, ‘Praktijk’, ‘Lesidee’, ‘Levende Talen’, ‘Opinie’, ‘Kroniek’, ‘Recensies’ en ‘Uit het hb’.

Het themanummer van LTM, dat in april 2024 verscheen, stond in het teken van lezen in digitale tijden. De themaredactie werd verzorgd door Marjolijn Voogel. In mei 2024 bracht LTM een special uit getiteld *Begrijpen en begrepen worden; Vakvernieuwing bij de schooltalen*. De redactie was in handen van Marrit van de Guchte, Daphne van Weijen en Johan Graus. De special kwam tot stand dankzij financiële steun van *Levende Talen Nederlands* en is verspreid onder haar leden. Tevens is de uitgave beschikbaar op www.lt-tijdschriften.nl.

LTM had ook dit jaar weer een aantal vaste medewerkers. Rob van Veen verzorgde de rubriek ‘Jeugd- en jongerenliteratuur’ voor Nederlands; Gerard Koster schreef een aantal bijdragen voor deze rubriek voor de taal Engels. Verder verzorgde Gerard Koster een rubriek over recente films en series die in de les gebruikt kunnen worden of die specifiek voor talen-docenten interessant kunnen zijn. Jacob Moerman schreef de rubriek ‘Etalage’, een vast onderdeel waarin hij telkens een aantal nieuwe literaire werken de revue liet passeren. Peter-Arno Coppen was dit jaar weer de columnist van LTM. Kees van Eunen, Roland Bruijn en Henk la Roi schreven voor

elk nummer een ICT-bijdrage voor de rubriek ‘Praktijk’. Jan de Jong, ten slotte, recenseerde in elk nummer een gedichtenbundel. In nummer 8 nam hij – na maar liefst 130 recensies – afscheid als vaste medewerker. Zijn plek wordt in 2025 overgenomen door Jeroen Dera.

De redactie bestond in 2024 uit: Karin Epping (Engels), Reitze Jonkman (Fries), Erik Kwakernaak (Duits), Wouter Toonen (Arabisch), Carla Sánchez Kist (Spaans), Geramé Wouters (Russisch), Clary Ravesloot (Nederlands), Catharina Geelen (Turks/NT2), Elisa Candido (Italiaans), Marjolijn Voogel (Frans) en Johan Graus (hoofdredactie). Carla Sánchez Kist en Reitze Jonkman namen in de loop van het jaar afscheid als taalredacteur. Voor Spaans is inmiddels een vervanger gevonden, hetgeen betekent dat de redactie momenteel nog op zoek is naar redacteurs voor Nederlandse Gebarentaal, Chinees, Pools, Papiaments, Fries en Limburgs/Nedersaksisch.

De redactie kwam achtmaal bijeen en kreeg circa 60 artikelen ter beoordeling voorgelegd. De inhoud en stijl van de artikelen was zoals altijd van uiteenlopende kwaliteit. Over het algemeen was er een groot aanbod van artikelen.

In 2024 is ook de archiefsite www.lt-tijdschriften.nl verder uitgebouwd en bijgehouden. Inmiddels zijn alle hoofdartikelen van LTM vanaf 2000 tot en met 2024 via de site te raadplegen. De archiefsite trekt maandelijks gemiddeld zo’n 12.000 unieke bezoekers.

De vormgeving van het magazine was in handen van Monique van Hootegem. Tom van Limpt en Jurjen Poeles zijn de vaste fotografen. De illustraties bij de columns van Peter-Arno Coppen worden verzorgd door Inge Voets.

In 2024 verzorgde *OnderwijsMedia* de acquisitie van advertenties. *OnderwijsMedia* heeft ook de uitgevermarkt op het

Congres Levende Talen verzorgd. Op deze manier was het ook mogelijk voor standhouders om tegen een aantrekkelijk tarief zowel aanwezig te zijn op het congres als een advertentie te kopen in LTM. De totale (netto) advertentieopbrengst voor LTM is hiermee gekomen op bijna 44.950 euro – een aanzienlijke groei ten opzichte van 2023. Verder had LTM (samen met *Levende Talen Tijdschrift*) nog inkomsten van abonnementen en reproperechten van in totaal 46.451 euro.

De totale kostprijs van LTM en LTT (na aftrek van baten: advertenties, abonnementen, reproperechten) was in 2024 € 83.345 (ten opzichte van € 86.495 in 2023 en € 91.499 in 2022); de totale productiekosten van de tijdschriften zijn weliswaar door de inflatie in 2024 gestegen, maar dit wordt ruimschoots gedekt door de toegenomen baten.

Dat betekent dat de kostprijs van LTM per lid/abonnee circa € 1,94 (2023: € 2,06) en van LTT circa € 1,30 (2023: € 1,38) per nummer was. De totale kosten voor LTM (8 nummers) en LTT (4 nummers) waren € 20,77 per lid/abonnee (2023: € 22,05), hetgeen betekent dat van de contributie van elk lid slechts 24 procent werd besteed aan de productie en levering van de tijdschriften. Zie tabel 1 voor een overzicht van de totale jaarrekening 2024.

Namens de redactie van *Levende Talen Magazine*,
Johan Graus, hoofdredacteur



Kosten productie, redactie en verzending LTM (incl. btw)	€ 144.254	
Kosten productie en redactie LTT (incl. btw)	€ 30.492	
Kosten productie, redactie en verzending LTM en LTT		€ 174.746
Advertentieopbrengst netto	€ 44.950	
Abonnementen en reproperechten	€ 46.451	
Baten LTM en LTT		€ 91.401
Totale kostprijs LTM en LTT		€ 83.345
Gemiddelde kostprijs per lid/abonnee		€ 20,771
Kostprijs t.o.v. lidmaatschap		24%
Kostprijs LTM per nummer		€ 1,94
Kostprijs LTT per nummer		€ 1,30

Tabel 1. Jaarrekening LTM en LTT 2024

Levende Talen Magazine

LTM



Poëzie als interculturele ontmoetingsplek

Leerlingen taalbewuster maken met straattaal

Leren schrijven met hulp van computerfeedback

'Er was eens...' wordt 'Er is nu...'

Levende Talen Magazine

LTM



Wat een literaire tekst doet

Spreken is zilver, babbelen goud?

Diversiteit in lesboeken NT2

Dictionnaire des francophones

Levende Talen Magazine

LTM



thema

LEZEN IN DIGITALE TIJDEN

'Leesonderwijs dat ergens over gaat, gaat over de inhoud'

Van treinpoëzie tot Bookstagram

Brave new world wide web

'Lezen moet ergens om draaien'

Levende Talen Magazine

LTM



Kijken door een jongerenbril

Historische literatuur tot leven wekken

Naar een gestructureerd programma voor literatuuronderwijs

Taalgerichte vakdidactiek

Levende Talen Magazine

LTM



Rijkere antwoorden in de literatuurles

'Reculer pour mieux sauter!'

Lezen in de vreemde taal

Multiperspectiviteit en cultureel leren

Levende Talen Magazine

LTM



Spreken en luisteren met ChatGPT

Literaire proeverij

Meertaligheid en taalbewustzijn

Le tour du monde en 80 jours

Levende Talen Magazine

LTM



Wordt het vreemdetalenonderwijs ooit echt communicatief?

Splend wijs met Franse klanken

Een reflectie op het vwo-examen Nederlands 2024

Op zoek naar een werkelijk communicatieve methode

congres LEVENDE Talen 2024

Levende Talen Magazine

LTM



Geactualiseerde examenprogramma's

Literaire teksten over Nederlands-Indië

Taalonderzoek bij kinderen

Op zoek naar een werkelijk communicatieve methode

LEVENDE TALEN TIJDSCHRIFT

Vijfentwintigste jaargang, nummer 4, december 2024

LEVENDE Talen